

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENE

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Močnejše od smrti

Smrt, ki nam je ugrabila kralja Aleksandra in vso Jugoslavijo pogreznila v globoko žalost, je obenem pobrala tudi našega najboljšega prijatelja, Louisa Barthouja. Tako se je po roki podlega zločinca izkazala kot poslanka skrivnostne usode, ki po višjem naročilu seka v zgodovino narodov pota in dobam postavlja mejnike. Ta najvišja moč, ki tolikrat terja v svoje velike namene najboljši žrtve, nam je ob pogledu na mrtvaška odra, ki sta te dni drug ob drugem v globoki simbolični pomenljivosti nosila trupli dveh najplemenitejših mož svojega naroda, naklonila veliko tolažbo: božja poslanka je s tragičnim dogodkom 9. oktobra v neizbrisnim žigom zapečatila prijateljstvo med Jugoslavijo in Francijo, ki nam skozi najhujši žalost ob strašni izgubi sije kot svetel žarek v sedanost in bodočnost.

Zveze med državami, ki morajo imeti svojo realno podlago v razmerah materialne narave, so tem trajnejše in tem obsejnejše pomena, čim bolj so obenem izraz tudi duhovne, idejne skupnosti ter nošene od srčnih čustev narodov, da tako postanejo prava življenjska potreba, duševna last in zahteva vseh in vsakogar ter neobhodni element vsega narodovega razvoja. Le tako prijateljstvo, ki sčasoma tudi med narodi najrazličnejše naravi lahko ustvarja neko višje sorodstvo, je v resnici dragoceno ne samo za njihove skupne cilje na poprišču mednarodne politike, ampak tudi za njihov notranji razvoj, ko se drug od drugega učijo, se dopolnjujejo in kulturno oplojaajo. Prijateljstvo med Jugoslavijo in Francijo je od svojih prvih početkov, ki segajo nazaj še delj nego je začetek našega skupnega neodvisnega državnega življenja, bilo zakoreninjeno v srehi, v sorodni miselnosti in skupnih duhovnih idealih, in realni interesi, ki so izstopali tekom zadnjih stoletij tem bolj, čim bolj so slovanski narodi, posebno pa balkanski, bili ogroženi po tujem imperializmu ali pa so tujemu vplivu in vladi bili že dolgo podvrženi — so šli z našim čustvenim razpoloženjem in političnim teženjem vzporedno, ne da bi igrali prvenstveno ali celo izključno vlogo.

Geslo, ki je ob minulem kravem obračunu z onimi, ki so hoteli ovekovečiti našo podložnost, navdušilo ves slovanski svet, da je v imenu svobode, neodvisnosti in samoodločbe narodov, ki edino na njej more sloveti bratstvo in mirno sodelovanje vsega kulturnega sveta, branil svoje narodne svetlinje ter si tako s potoki krvi izvojeval svoje končno osvobodjenje — to geslo je bilo prižgano že ob plamenu velike francoske revolucije. Ob svetovni vojni je francoski narod po dvanajst desetletjih vnovič zagrabil za prapor svobode, enakosti in bratstva in šel prelivati svojo kri, ne samo, da brani sebe, ampak da pripomore tudi do zmage načelom, ki so temelj evropske civilizacije, ki edina morejo obvarovati svet, da ne zapade zopet barbarstvu in novemu paganstvu, in ki nujno vežejo v skupno obrambo vse narode, katerim je krščanska demokratična kultura najvišja svetinja. Kdor tega idealnega pogona v minulem strašnem krvoprelitju, ki ga je zakrivil tuji pohlep, ne spoznava, je slep v svojem čisto materialističnem in ekonomičnem gledanju življenja in zgodovine. Prijateljstvo med slovanstvom in francoskim narodnim genijem je izraz skupnega idealnega mišljenja in teženja, sorodnega pojmovanja smisla in ciljev zgodovine izomikanega človeštva, in v tem tiči njegova najgloblja korenina.

V najodličnejši meri velja to gotovo za Jugoslovane, ki jim je Francija skozi vso zgodovino njihovih narodnih bojev bila prijateljica, jim je v teženju za osvoboditvijo nudila svojo dejansko pomoč, jih bodrila in za njihovo svobodo v najidealnejšem poletu žrtvovala življenje in zdravje milijonov svojih sinov, podprta od angleške in ameriške demokracije pa od simpatij tudi drugih narodov, katerim je mrzek vsak imperializem na dozevnih predpravah »močnejše« rase, krvi in sile. Kako odkritosrčno in globoko je to skupno prepričanje, za katero so ti narodi prelivali svojo kri, to nam dokazuje tudi vsa zgodovina po vojni, ko se najboljši državniki teh narodov z vsemi silami trudijo, da zagotovijo Evropi leta 1918. priporojeni mir za vedno, ne samo po nujno potrebnih sredstvih obrambe zoper vsakega zločelnika, ampak predvsem po mednarodnem prijateljstvu, sodelovanju in skupnosti vseh kulturnih narodov sveta. In v tem oziru sta naš pokojni veliki vladar in veliki francoski državnik, ki ju je zločinska roka položila skupaj na mrtvaški oder, storila v zadnjem času največ od vseh, ko se je reakcija miru sovražnih neodgovornih sil s posebno močjo zopet začela zaganjati v stavbo Evrope, da jo vrže v kaos. Kralj Aleksander in Louis Barthou sta padla kot žrtvi dela za pomirjenje Evrope in z njuno smrtjo je usoda to delo podkrepila in utemeljila tako trdno, da so po moralnem odporu vsega sveta krepke odbiti poizkusi in zavestne in podzavestne protisile in nagoni, ki skušajo izpodkopati fundamente miru in

Narodno predstavništvo priseglo

Zakonski predlog, da se pokojni kralj odslej nazivlje „Viteški kralj Aleksander I. - Zedinitelj“

Belgrad, 11. okt. m. Zborovalna dvorana narodne skupščine, kjer so se danes sestali poslanci in senatorji, da po predpisih čl. 59 ustave kraljevine Jugoslavije izrečejo prisego zvestobe novemu vladarju naše države, je kazala tisti turoben obraz, kot ga srečavaš vsepovsod, kot ga vidiš v mestu, na ulicah, na trgih. Za stoli predsedstva nar. skupščine je visela na črnom ozadju ogromna slika pokojnega kralja Aleksandra I., sama zavita v črno svilo. Tiho so prihajali poslanci in senatorji, tiho so posedali v klopih, vsi oblečeni v črne obleke.

Zunaj na ulici kralja Milana so postajale množice, vse tihe in neme, ter gledale na ta spreved, ki je zavijal v poslopje skupščine, kjer so ga sprejemali sluga s črnimi trakovi. Brez vzklikov, brez govorjenja, brez zanimanja tudi za posamezne politične osebnosti.

Ob 11 je vlada vstopila v dvorano ter zasedla odrede in sedeže. Ministri so bili vsi v svečanih črnih oblekah. Za predsedstveno mizo je sedel

Predsednik senata dr. Tomašič

predsednik senata dr. Tomašič, desno od njega predsednik skupščine dr. Kumanudi, nato na obeh straneh podpredsedniki in tajniki obeh zbornic.

Ob največji tišini, v katero je srebrni glas skupščinskega zvona rezal bolestin, se je dvignil dr. Tomašič in z zamolklim glasom prečital obema zbornicema uradno poročilo o smrti kralja Aleksandra, ki so ga poslanci in senatorji poslušali stoje. Takoj nato je bila prečitana oporoka pokojnega kralja, s katero so imenovani člani regentkega sveta, končno še proglas vlade jugoslovanskega naroda, v katerem je sporočeno, da prevzema oblast prestolonaslednik Peter, sedaj Nj. Vel. kralj Peter II. — Zbornici sta zaklicali trikratni »Slava!«, ko je dr. Tomašič končal čitanje teh treh dokumentov.

Sledil je daljši govor dr. Tomašiča, v katerem je orisal življenjsko delo pokojnega kralja od žrtve balkanskih vojn, ko je polagal prve temelje svobodni Jugoslaviji s tem, da jo je rešil okovov turškega robstva, mimo grozot svetovne vojne, v kateri je svojemu narodu priboril neomejeno narodno svobodo v junaškem prenašanju težav in v neugasljivem optimizmu voditelja, do dneva, ko je združil v eni in isti državi vse jugoslovanske rodove tja gor do skalnatih Karavank in do sinje Adrije. Opisal je njegove vztrajne napore, da bi svoj novi jugoslovanski dom utrdil in iz njega napravil državo, ki naj bi bila vzor reda in napredka. Končal je z zadnjim ogromnim delom pokojnega kralja, ki ga je kot apostola miru in sprave na Balkanu postavilo med največje može v zgodovini. Naglasil je žalost, ki je zajela vse jugoslovansko ljudstvo brez izjeme in ki je zadnji veliki dokaz, kako je verovalo v njega in v njegovo ustvarjanje. Na koncu je pozval poslance in senatorje, naj bodo izvršitelji kraljeve oporoke, ki jo je dal par minut predno je izdihnil, naj z nesebičnostjo in požrtvornostjo čuvajo nad Jugoslavijo, ki je najbolj dragocena zapuščina kralja Aleksandra.

Vsa Nemčija obsoja zločin

Berlin, 11. okt. AA. DNB poroča: Vsa Nemčija je pod vtisom strahovitega in gnusnega atentata, čigar žrtvi sta bili jugoslovanski kralj Aleksander in francoski zunanji minister Louis Barthou. Ko je prišla vest o strašni nesreči, so vsa ministrstva in vsa poslaništva razobesila zastave na pol droga. Listi posvečajo marseljskemu zločinu obširne članke, v katerih se zgražajo nad odvratnim zločinom, in slikajo pomen vzvišene osebnosti blagopo-

prijateljstva vseh evropskih narodov brez razlike. Skupni klic ogorčenja nad podlim zločinom, ki prihaja tako iz globine ljudske duše kakor od vseh odgovornih voditeljev držav brez izjeme, pa odkritosrčno obžalovanje, da sta morala pasti za cilj bratske skupnosti sveta dve tako dragoceni žrtvi, nam to dokazuje in nas tolaži v naši globoki žalosti.

Kar pa je za nas še več vredno kot to enodušno priznanje in obžalovanje, je to, da smrt našega plemenitega vladarja in Louisa Barthouja odslej združuje nas in Francijo z vso prijateljstva in ljubezni, močnejše od smrti!

Po govoru predsednika senata so poslanci in senatorji skupno izrekli besede prisage zvestobe novemu vladarju Petru II., potem pa so isto prisego še lastnoročno podpisali. Ko je bilo priseganje končano in so narodni predstavniki zopet zavzeli svoja mesta, so vstopili v sejno dvorano novi kraljevski namestniki pod vodstvom Nj. Vis. kneza Pavla. Dvorana jih je burno pozdravila.

Dr. Tomašič je nato kraljeve namestnike pozval, naj pred narodnim predstavništvom slovesno prisegajo na ustavo in naj prisego tudi podpišejo. Kraljevi namestniki so to storili ob največji tišini dvorane in galerij, ki so bile zasedene od diplomatskega zbora, časnikarjev in občinstva. Po prisegi so dvorano zopet zapustili med ploskanjem vseh prisotnih. Iz ulice, kjer se je med tem nabrala večštevna množica, se je slišalo vzklikanje na čast kraljevim namestnikom, ki so se takoj odpeljali v dvor. Seja narodnega predstavništva je bila nato prekinjena.

Po desetminutnem odmoru je dr. Tomašič nadaljeval sejo ter prečital zakonski predlog, ki ima samo en člen in ki predlaga, naj se pokojni kralj v uradnem nazivu odslej nazivlje pod imenom »Vi-

teški kralj Aleksander I. Zedinitelj. Narodno predstavništvo je predlog z vzklikanjem enodušno odobrilo. Narodno predstavništvo je končno svojega predsednika dr. Tomašiča pooblastilo, da v imenu obeh zbornic izrazi sožalje kraljici Mariji, kralju Petru II. pa zagotovilo vdanosti in zvestobe. Ob tri četrti na 12 je bila seja zaključena in narodni predstavniki so se razšli skozi neme množice, ki so še dolgo časa vztrajale v kralja Milana ulici v pričakanju novih dogodkov.

Ostavka in imenovanje vlade g. Uzunoviča

Belgrad, 11. okt. AA. Danes ob 12.45, po prisegi kraljevih namestnikov in narodnega predstavništva, je g. predsednik ministrskega sveta stavil kraljevemu namestništvu na razpoloženje svoj položaj in položaj vsega kabineta.

Kraljevo namestništvo je sklenilo, naj kraljevska vlada ostane na svojem položaju.

Iz kabineta predsednika ministrskega sveta, dne 11. oktobra.

Kralj Peter II. se vrača

Pretrsljivo slovo jugoslovanskega kralja od šole in od Londona

Pariz, 11. oktobra. b. Novi jugoslovanski kralj Peter II. je danes prišel iz Londona, kjer se je šolal, v spremstvu romunske kraljice matere in jugoslovanskega poslanika v Londonu dr. Grujića. Da bi mogel bolj neopaženo priti v francosko prestolnico, je kralj s spremstvom izstopil nekaj postaj pred Parizom in se v avtomobilu odpeljal v mesto. Ogromne množice Parizanov, ki so mladega vladarja pričakovale na severnem kolodvoru, misle, po časopisnih vesteh, da pride naravnost v Pariz, se dolgo niso mogle potolažiti, ko niso imele prilike, da pokažejo svoje sočustvovanje. Na kolodvoru je bila postavljena tudi častna četa. Policija je ukrenila najstrožje varnostne ukrepe. Kralj Peter je nato odšel s svojim spremstvom v hotel, kjer bo počakal prihoda svoje matere, kraljice Marije, s katero bo odpotoval v Jugoslavijo.

Nj. Vel. kralj Peter je študiral v kolegiju Saint Rouydu. Vest o marsejskem atentatu je prišla v kolegij že zvečer, toda oblasti so bile mnenja, da naj se prvemu sinu umorjenega kralja ne sporoči strašno dejanje še isti večer, marveč drugo jutro. Ravnatelj kolegija sam je dobil nalogo, da mlademu kralju na primeren način pove, kaj se je zgodilo. To je storil rano zjutraj ob pol sedmih. Kralj Peter je takoj vstal, ko so ga poklicali, in prišel v salon, kjer ga je pričakoval ravnatelj zavoda. Ko mu je po ovinkih povedal, kaj se je zgodilo z njegovim očetom, sprva mladi kralj sploh ni razumel, za kaj gre, marveč je pogledoval ravnatelja s plašnimi očmi. Šele nekaj časa na to je, ves bled in drhteč, glasno zaplaka. Takoj so po-

spravili vse njegove stvari v zavodu in jih prenesli na avtomobile, on sam pa je zasedel drugi avtomobil in se je z ravnateljem odpeljal v London. V avtomobilu so se nahajali tudi uradniki Scotland Yarda. Ko je avtomobil odpeljal, so šolski tovariši mladega jugoslovanskega kralja še globoko spali in niso ničesar vedeli o žalostnem prizoru, ki se je odigral v mirnem šolskem poslopju, niti o žalosti, ki je zadela njihovega šolskega druga, niti o težkem bremenu, ki je to jutro leglo na njegove rame.

Kralj Peter II. je prišel v London šele opoldne in se je takoj odpeljal v jugoslovansko poslanštvo na Queens Gate, kjer ga je pričakoval poslanik dr. Grujić z vsem osebjem poslanštva. Nekoliko pozneje je kralja spremljal poslanik v hotel Ritz v Regent Street, kjer ga je že čakala romunska kraljica-mati. Tam se niso mudili dolgo in je kmalu nato oddrvel avtomobil proti postaji Victoria, kjer je bil pripravljen poseben vlak za kralja in spremstvo. Na kolodvoru so se od njega poslovili zastopnik kralja Jurija, zastopnik predsednika vlade, vojni minister in prvi lord admiraltete ter ves diplomatski zbor. Pred postajo je v nemi tišini mirno stala večštevna množica, ki se je tiho odkrila, ko je šel jugoslovanski kralj mimo — domov kropit truplo svojega velikega očeta.

Snoči sta se pripeljala v Pariz tudi nadvojvoda Anton Habsburški in njegova gospa princesa Ileana romunska. Takoj po prihodu sta odšla k Nj. Vel. jugoslovanski kraljici Mariji, ki se je pripeljala iz Marseilla.

„Osservatore Romano“:

Dovršimo sveto delo kralja Aleksandra in Barthouja - pobrano iz njihove krvi

Vatikansko mesto, 11. oktobra. Včeraj popoldne je bila izobesena na pol droga na vseh vatikanskih poslopih papeževa zastava v znamenje sožalovanja za kraljem Aleksandrom. Današnji »Osservatore Romano« priobčuje komentar k temu strašnemu dogodku, ki ga je napisal sam ravnatelj Dalla Torre.

»Krik bolesti, piše »Osservatore Romano«, se dviga od vseh strani. V tem trenutku je spore, prepire in sumničanje premagal upor ponižanega, ranjenega in do srca zadetega človeštva. Bolest in kulturna čustva nas združujejo in pobratujejo v sožalju. Krščanska so ta čustva. To je najvišji in

najbolj vreden poklon, ki ga more narediti svet radi takšnega žrtvovanja življenja. Naj bi že enkrat iz tega zanosa kulturnosti in vere vzklija vez, ki bi se ne raztrgala, ki ne bi zginita s sožaljem, ki se polagoma razprši, z objokavanjem, ki se posuši.

Poslušajmo v času teh katastrof glas Boga, ki nas vse združuje v trenutku strašnega pretresa. Čujmo strašen klic, ki v krvavem kontrastu sovraštva povzbuje ljubezen, povzbuje mir, predvsem tu pri pokolu v Marseilleu, kjer sta vladar in minister pripravljala pomirjenje, kjer sta polagala temelje nadaljnjim in širnim sporazumom in kjer so vstajali novi resni upi v plodovite sprave.

Naj bi začeto delo, ki je bilo pretrgano z njunim življenjem in ki je bilo vredno njihovega življenja, bilo pobrano iz njihove krvi, naj bi ga imeli za svetega, naj bi ga nadaljevali in dovršili. Nobena druga beseda sožalja, noben poklon njunemu spominu, noben izraz solidarnosti ne bo tako drag in ljub obema narodoma v žalosti kakor ta želja. Združeni v bolesti, v sožalju, v molitvi z vsemi državami in vernimi ljudmi, ki v tem trenutku sočustvujejo z Jugoslavijo in Francijo, želimo obema, da bi njuni imeni, imeni kralja Aleksandra in Barthouja, ostali vklesani v častnem albumu miru. To bo neminljiva tolažba v neminljivi hvalečnosti narodov.

Sožalje sv. očeta

Vatikan, 11. oktobra. AA. Čim je sv. oče zvedel za marsejsko katastrofo, je odpisal Nj. Vel. kraljici Mariji brzojavko o svojem globokem sožalju. Hkratu so zastopniki svete stolice v Jugoslaviji in Franciji dobili nalog, naj takoj izrazijo sožalje tamošnjim vladam. V imenu tajništva svete stolice sta prelata Rizzardo in Stavianji odšla v francosko in jugoslovansko poslanštvo pri Vatikanu in takaj izjavila sožalje svete stolice.

Romunski kralj je odložil obisk v Parizu

Bukarešta, 11. okt. c. Romunski kralj Karel je odložil svoje uradno potovanje v Pariz, ki je bilo določeno za prve dni meseca novembra.

Louis Barthou, francoski zunanji minister

Pokojni kralj Aleksander in Louis Barthou ob priliki nedavnega obiska francoskega zunanjega ministra na Dedinjah.

Ni še dolgo tega, ko je francoski zunanji minister Louis Barthou, večni mladenič Evrope, z jugoslovanskega donavnega parobroda »Aleksander« navdušeno odzdravljaj na izraze ljubezni in zvestobe prijateljstva, ki mu ga je — najboljšemu predstavniku zavezniške Francije — naše ljudstvo pošiljalo ob obali Donave, ko se je prvič peljal proti naši prestolici, da nam napravi prvi uradni obisk francoskega vladnega predstavnika. Njegov prihod je bilo verno znamenje, da se je pod njegovim krepkim vodstvom francosko zunanje ministrstvo dvignilo zopet na vodilno mesto evropske in svetovne politike in da se bo evropska politika vodila po načelih, ki so nastala, ko se je Evropa borila za svojo kulturo, mali, tlačeni narodi pa vstajali k novemu, samostojnemu življenju.

V zmagovitem pohodu po politični Evropi se je Barthou od takrat uveljavljal vedno bolj, vedno bolj trdno je ležalo v njegovih dlaneh krmilo evropske politike, vedno bolj krepko se je naš, od sovraštva razjedeni kontinent obračal proti idealom mira in lepega sožitja med narodi. Stal je pred gigantnim delom, na katerem je omagalo toliko francoskih vlad v 15 novoinih letih, da pripravi spravo med obema latinskima narodoma, toda ne sebično spravo, ne koristno spravo, ki bi brez obzira na druge države in na druge politične napetosti imela pred očmi samo cilj, da poravnava čisto francoske in čisto italijanske sporazume, marveč spravo, ki bi bila zajela ves evropski jug in srednjo Evropo ter bi bila omogočila, da vse države ob obalah Sredozemskega morja in Adrije napravijo črto na vse, kar je bilo, in druga drugi obljubijo, da se bodo medsebojno spoštovali in druga ob drugi delovale za mir. Za zaključek tega pogumnega

načrta je potreboval močno roko velikega graditelja na jugovzhodu Evrope, ki je v par letih s par pogumnimi potezami in z neomajno vztrajnostjo popolnoma spreobrnil politični obraz Balkana. Ta mož je bil naš pokojni kralj Aleksander.

V Marseille mu je šel nasproti, da ga sprejme v imenu Francije. Zločinska krogla je posegla vmes. Komaj sta si stisnila roke, kot dva stara prijatelja, kot dva nova evropska graditelja, že sta omahnila v večnost. Tik pred ciljem. Ne, na cilju, kajti, kdo bi si upal trditi, da njuno stiskanje rok, ko ju je že objemal hlad večnosti, ne bo preje kot sestanki in razgovori končalo in kronalo stavbe, o kateri sta sanjala. Sestanek v Marseille-u, ki je začel v veselju in navdušenju ter po par minutah utonil v krvi in v solzah, bo v zgodovini ostal oni, ki je brez dnevnega reda in brez uradnega poročila dovršil največje zgodovinsko delo v povojni dobi. Uradno poročilo sta napisala oba, Barthou in Aleksander, s svojo srčno krvjo. In uradno poročilo imenuje samo eno besedo: mir...

Sami smo v veliki, neutolajljivi boli, ko stojimo ob trupu svojega kralja. Toda niti ta boleča žalost nam ne more preprečiti, da ne bi izrazili svojega sočustvovanja zaveznic, ki je v službi iste ideje izgubila svojega velikega državnika, ki se mu mora zahvaliti za tolik porast njenega svetovnega ugleda ne samo v zadnjem letu, marveč v vsem razdobju, ko je ta mož velikih obzorij in kristalno čistega duha tako učinkovito in vodilno pomagal izoblikovati obraz sodobne Francije.

Ko se bo pisala zgodovina Barthoujevega življenja, 72 let že je trajalo, se bo pisala obenem tudi zgodovina tretje francoske republike, se bo pisala zgodovina sodobne duhovne kulture in se bo istočasno pisala tudi politična zgodovina Evrope zadnjih 50 let. Tako obsežno bilo življenjsko delo tega mladostnega starčka, ki je legel k večnemu počitku ob trupu našega kralja, in ki ga je na odru skupno zavila v ljubezni, ki je ne bo nikdo več ovrnil, jugoslovanska trobojnika.

Naj sprejme na znanje dragi nam francoski narod, da hočemo, sledeč bolestnemu zgledu v daljnem Marseille-u, zaviti žalovanje za svojim krajem in za velikim francoskim državljanom v isti izliv naših ranjenih src, da hočemo ohraniti spomin na oba velika pogumna graditelja miru v istem obsegu iskrene hvalečnosti. Za nas je briznila njegova srčna kri. In ko je nam umirajoči kralj dal svoje zadnje izročilo »Čuvajte Jugoslavijo!«, je mislil, da naj čuvajmo tudi hvaležnost do Louisa Barthouja, ki je bil eden njenih temeljnih stebrov.

Pogreb

Pariz, 11. oktobra. AA. Snoči ob 18 so posmrtni ostanke pokojnega zunanjega ministra Barthouja prepeljali na marsejski kolodvor. Na vsej poti od prefekture do postaje so bile ogromne množice. Vojaške čete so izkazale velikemu francoskemu državljanu zadnje vojaške časti. Z istim vlakom sta se vrnila v Pariz ministri brez listnice Tardieu in Herriot. Predsednik francoske republike se je vrnil v Pariz z Nj. Vel. kraljico Marijo.

Pogreb pokojnega zun. ministra Louisa Barthouja bo v soboto ob 13. Krsto Barthouja bodo položili v zunanjem ministrstvu. Tu se bo v soboto od velikega zunanjega ministra Francije poslovil predsednik francoske vlade Doumergue. Pogreb sam bo v najnižjem intimnem krogu, kakor je želel pokojni Barthou. Vlada namerava prepeljati Barthoujeve smrtne ostanke v Panteon.

Italijansko vojno brodovje se hoče pokloniti pokojnemu kralju

Pariz, 11. okt. AA. Italijanski pomorski ataše se je davi informiral v francoskem zunanjem ministrstvu, kdaj bo jugoslovanska vojna ladja »Dubrovnik« plula skozi Messinsko ožino. To informacijo je želel zato, ker se hoče Italijansko vojno brodovje pokloniti posmrtnim ostankom blagopokojnega kralja Aleksandra in mu izkazati zadnje vojaške časti.

Rim, 11. oktobra. c. Ministrstvo za mornarico razglasa, da se bo italijanska bojna mornarica udeležila spreveda trupla pokojnega kralja Aleksandra, in sicer ena križarka in ena eskadra torpednih rušilcev. Italijanske bojne ladje imajo nalog

spremljati »Dubrovnik«, ko bo plul skozi italijanske vode od mesinskih ožin pa do Otranta. Italijanske ladje bodo dale tudi 101 strel na čast umrlemu jugoslovanskemu kralju.

Rim, 11. okt. AA. Agencija Stefani poroča: V Mesinsko morje je odpula neka italijanska lahka križarka. Z njo se je odpejal italijanski admiral. Obenem je odplul tudi oddelek rušilcev. Vse te ladje bodo počakale in pozdravile rušilce »Dubrovnik«, ki vozi domov smrtne ostanke blagopokojnega kralja Aleksandra, in ga bodo spremljale, dokler bo plul v italijanskih vodah.

Anglija sočustvuje z nami

London, 11. okt. AA. Reuter poroča: »Manchester Guardian« piše o blagopokojnem kralju Aleksandru in pravi med drugim, da je po zaslugi tega vladarja ideja o slogi in resnični svobodi balkanskih narodov bolj dozorela, kakor kdajkoli doslej, in da bi bila silna politična nesreča, če bi se to delo tragično preminulega vladarja ne nadaljevalo.

»Daily Telegraph« pravi, da je smrt kralja Aleksandra ogrnila v črno vso Evropo in da so pogledi vsega sveta polni sočutja obrnjeni k njegovi vdovi Nj. Vel. kraljici Mariji in njegovemu sinu Nj. Vel. kralju Petru II. Njuno bolest, pravi list, dele vsi tisti, ki znajo ceniti vlogo blagopokojnega kralja Aleksandra.

Narodno žalovanje v ČSR

Bratislava, 11. okt. c. Predsednik slovaške deželne vlade Orság je v imenu svoje vlade poslal toplo sožalno brzojavko ministrskemu predsedniku g. Uzunoviču. Istočasno je sklical slovaški deželni zbor, da se sestane na žalno sejo za pokojni kraljem Aleksandrom in ministrom Barthoujem.

Praga, 11. okt. c. Prosvetni minister je izdal vsem šolam in prosvetnim ustanovam nalog, da izobešijo v znak žalovanja črne zastave, oziroma državne zastave na pol droga. Po vseh šolah se morajo jutri vršiti spominna predavanja o kralju Aleksandru in ministru Barthouju. Na dan Barthoujevega pogreba pa bodo na vseh šolah posebne slovesnosti v spomin velikega francoskega državnika. Na dan pogreba pokojnega kralja Jugoslavije bo pouka prost dan, vendar se bodo po vseh

šolah vršile spominne slovesnosti v počastitev velikega prijatelja češkoslovaškega naroda.

Praga, 11. okt. c. Vojno ministrstvo je izdalo naredbo, s katero odreja tridnevno strogo žalovanje v češkoslovaški vojski. V teh dneh se bodo po vseh polkih in vojaških enotah vršila predavanja o velikem jugoslovanskem vojaku in poveljniku bratske vojske. Vojaškim godbam je prepovedano vsako igranje.

Spomenik v Marseilleu

Marseille, 11. okt. AA. Vsi marsejski listi priobčijo poziv za zgradbo spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru. Spomenik bo priča grozote zločina in hjo najlepši dokaz prijateljstva med obema narodoma.

Sožalja iz Dravske banovine

Knezoško dr. Tomažič

V jutro 10. oktobra, ko se je potrdila vest o strašnem dogodku v Marseilleu, ko je naznanilo prebivalstvo žalno petminutno zvonjenje v vseh mariborskih cerkvah, ki se je ponavljalo vsako uro do 18 zvečer. S stolpa stolne cerkve, s škofijskega doma in drugih duhovniških hiš na Slomškovem trgu so zaplapolale črne zastave.

Ob 9 je škof dr. I. Tomažič zbral celokupni kapitelj k žalni seji, ki je obsodila zločin, dala izraz globoko žalosti nad smrtjo viteškega vladarja ter izločila vdanost in zvestobo novemu kralju. S seje je bila odposlana maršalatu dvora in ministrstvu pravde ta-le brzojavka:

Za sebe, stolni kapitelj, duhovščino in ljudstvo lavantinske škofije sporočam globoko žalost in obsodbo nad zločinom, ki je končal življenje Njegovemu Veličanstvu Aleksandru Prvem. Njegovo dušo priporočamo Bogu, molimo za blagor države ter obljubimo zvestobo novemu kralju Petru Drugemu. — Dr. Ivan Tomažič, škof.

Ban dr. Marušič

Ban in podban dravske banovine sta poslala naslednje sožalne brzojavke:

Ljubljana, 9. oktobra. AA. Milanu Antiču, ministru dvora Nj. Vel. kralja, Belgrad. — Prosim, da tolažite Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji in vsemu visokemu kraljevskemu domu neizrekljivo bol, ki jo občuti vse prebivalstvo dravske banovine ob smrti svojega velikega vladarja in očeta. V teh težkih dneh preizkušnje se oklepamo bolj ko kdaj prej v neomajni zvestobi, vdanosti in ljubezni svojega vzvišenega vladarskega doma. Jugoslavija bo pogumno in dostojanstveno prenesla ta težki udarec v zaupanju na svojo veliko bodočnost, ki jo je blagopokojni veliki vladar in državnik tako uspešno pripravljaj. — Ban dr. Marušič.

Ljubljana, 10. oktobra. AA. G. Nikoli Uzunoviču, predsedniku min. sveta, Belgrad. — Globoko potni nad težkim udarcem, ki je zadl našo drago domovino, vas prosim, da sprejmete s kraljevo vlado izraze najgloblje sožalja vsega prebivalstva dravske banovine, kakor tudi izraze mojega osebnega sočustvovanja. Mučeniška smrt velikega kralja in nepozabnega vladarja bo še tesneje združila srca vseh jugoslovancev v neomajni ljubezni in zvestobi do skupne domovine in svetlega kraljevskega doma, ter jim vliva nezlomljivo voljo in nepremagljivo meč, da tudi v najtežji preizkušnji izpolnijo poslednje kraljevske besede velikega pokojnika. — Ban dr. Marušič.

Podban dr. Pirkmajer

Ljubljana, 9. oktobra. AA. G. predsedniku ministrstva sveta Nikoli Uzunoviču, Belgrad. — Do dna duše užaloščen in pretresen, ker nam je zločinska roka za vedno ugrabila naše najdražje, narodnega kralja Aleksandra I., izražam najgloblje sožalje in živo vero, da bo največja, sreči domovine na oltar položena žrtev večno oplajala jugoslovansko zemljo in usodo jugoslovanskega naroda. — Namestnik bana dr. Pirkmajer.

Ljubljana, 9. oktobra. AA. G. ministru dvora Milanu Antiču, Belgrad. — Prosim vas, da tolažite Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vel. kraljici — materi Mariji ob smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. izraze najgloblje sožalja in iskreno zagotovilo, da se narod v svoji neutešljivi bolesti in grozni nesreči oklepa z vso vernostjo in globoko vdanostjo presvetlega kraljevskega doma. — Namestnik bana dr. Pirkmajer.

Dr. Anton Korošec

Belgrad, 11. okt. m. Sožalje ob priliki strašnega umora v Marseilleu je izrazil Nj. Vel. kraljici Mariji in predsedniku vlade g. Uzunoviču tudi bivši predsednik vlade g. dr. Anton Korošec.

Žalna seja kat. ženskih organizacij

Ljubljana, 11. okt.

Nocoj ob 6 je sklicala Slov. kršč. ženska zveza kot centrala slovenskih ženskih društev v Akademski dom žalno sejo ob priliki tragične smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra. Zastopano je bilo po svoji matici ženski zvezi, vse katoliško žensko slovensko, imenoma še Krščansko žensko društvo Akad. društvo »Savica«, konzorcij kat. žen. lista »Vigreda«, Poselska zveza, Elizabetne konference, Društvo za varstvo deklet, Tobačne vpokojenke in drugi.

Predsednica Slov. kršč. ženske zveze, gđ. Lebarjeva je otvorila žalno sejo ter izvajala med drugim:

Zalostna novica o tragični smrti je najgloblje pretresla slovensko katoliško žensko. S studom obojamo zločin, ki je ugasnil plemenito življenje največjega Jugoslavana in oropal Jugoslavijo skupnega, nenadomestljivega očeta. Kakor globoko sočustvujemo z vso Jugoslavijo, vendar nam v tej bridki uri hite naša srca v prvi vrsti k njej, ki je žena in mati kakor mi in zato po srcu in po duši najgloblje čutimo njeno bol: vse misli naše hite k Njenemu Veličanstvu kraljici Mariji željo, naj jo tolaži Bog ob prebriski izgubi.

Sožalja iz vsega sveta

najiskrenejša sožalje. — Kerodamata, portugalski zunanji minister.

Globoko zadet z bolestno vestjo o zločinskem atentatu na visoko osebo Nj. Vel. kralja Aleksandra, se e poljsko vlado pridružujem veliki žalosti jugoslovanskega naroda in hitim sporočiti vaše ekscelenci moje najgloblje sožalje. — Leon Kozlovski.

Lapaz. — V imenu bolivijske vlade izražam vaši ekscelenci globoko sožalje ob umoru Nj. Vel. kralja Aleksandra. — David Alvestegve, bolivijski zunanji minister.

Gömbös ne pojde v Varšavo

Budimpešta, 11. okt. p. Radi tragičnih dogodkov v Marseilleu je odloženo potovanje madjarskega ministrskega predsednika Gömbösa v Varšavo na kasnejši čas.

Četrta žrtev marsejskega zločina

Marseille, 11. okt. p. Danes je umrla v bolnišnici ženska, katero je nevarno ranil atentator s svojimi zadnjimi strelji. S tem se število smrtnih žrtev poveča na štiri, od tega en policist in sedaj ta ženska.

Iz življenja † kralja Aleksandra I.

Pod zločinsko kroglo kot junak padli kralj Aleksander je umrl kakor umre vojak na bojišču — v izvrševanju službe za veličino in blagor svoje države. Stremenje njegovega velikega duha se vidi iz vseh njegovih vladarskih dejanj. Vse prežet od ideje za veliko in mogočno Jugoslavijo se je žrtvoval vsega za ta veliki cilj, katerega je hranil v sebi kot dragoceno dediščino svojega velikega očeta in svojih dedov.

Drugorojeni sin kralja Petra in črnogorske princezine Zorke se je Aleksander rodil na Cetinjah dne 17. decembra 1888. Skrbne vzgoje in izobrazbe je bil deležen najprej doma, potem pa v Petrogradu. Ko je njegov veliki oče bil 2. junija 1908 poklican od Srbije narodne skupščine na prestol kralja Srbije, je princ Aleksander v Beogradu absolviriral srednješolske studije ter se nato posvetil studiju državnega prava. Dne 28. marca 1909 je bil oklican za prestolonaslednika ter kot tak vse svoje zanimanje posvetil organizaciji Srbije vojske, v katero je prvotno vstopil kot navaden vojak.

Ko je oktobra leta 1912 izbruhnila balkanska vojna, je prestolonaslednik Aleksander prevzel poveljstvo nad prvo srbsko armado. Pod njegovim poveljstvom je ta armada priporila prvo veliko in odločno zmago nad Turki v bitki pri Kummanovu. S tem slavnim činom srbskega orožja je bil postavljen prvi temeljnik za poznejšo zgradbo velike Jugoslavije.

Sožalje univerze kralja Aleksandra

Ljubljana, 11. oktobra.

Rektor ljubljanske univerze dr. Ramovš je večeraj ob 10 zapisal v zbornici dvorani univerzitetno uradništvo in nameščence s kratkim nagovorom. Poldne so se zbrali v zbornici dvorani najprej akademiki, ki so imeli kratek sestanek, na katerem so izrazili sožalje ob izgubi svojega ustanovitelja in podpornika. Nato se je ob 17.30 vršila žalna seja univerzitetnega sveta, na kateri se je rektor spominjal velikih zaslug blagopokojnega kralja za ljubljansko univerzo. Po seji je g. rektor zapisal vse navzoče redne in izredne univ. profesorje in docente.

Danes je gospod rektor odposlal dve sožalni brzojavki. Prvo na maršalat dvora, v kateri poudarja:

Globoko žalujoč za svojim vzvišenim ustanoviteljem in najplemenitejšim zaščitnikom, blagopokojnim kraljem Aleksandrom I., izraža ljubljanska univerza neomajno zvestobo in udanost Nj. Vel. kralju Petru II. in vsemu visokemu kraljevskemu domu. — Rektor Ramovš.

Druga sožalna brzojavka je bila naslovljena na prosvetnega ministra dr. Ilijo Šumenkovića, ki se glasi:

Ljubljanska univerza najiskrenejše žaluje za svojim velikim ustanoviteljem, čigar visoko ime

Ko je leta 1914 kralj Peter obolel, je prestolonaslednik Aleksander 24. junija 1914 prevzel regentstvo in s tem dejansko vladal kraljevini Srbije, dokler ni po smrti svojega velikega očeta kralja Petra 16. avgusta 1921 zasedel prestola mlade kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Med svetovno vojno se je regent Aleksander boril s svojimi srbskimi junaki v streških jarkih, delil z njimi usodo albanske Golgote, herojstvo na Kajmakčalanu ter trijumf zmage, iz katere je zrasla leta 1918 mlada kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Herojska doba njegovega življenja je minila, nastopil je dobo modrega vladanja.

Dne 8. junija 1922 se je poročil s romunsko princezino Marijo, s katero je živel v lepem in harmoničnem zakonu. Iz tega zakona se je dne 19. januarja 1923 rodil princ prestolonaslednik Peter, ki je po tragični smrti svojega velikega in junškega kraljevskega očeta postal kralj Jugoslavije.

Kot kralj se je Aleksander I. odlikoval po veliki iniciativnosti in samostojni zamisli. Njegov ideal je bil velika in močna Jugoslavija Karadjordjevičev. Za tem idealom je stremel. Ko je uvidel, da napete notranjepolitične razmere in strankarski boji razvoj v tem pravcu ovirajo in ga celo preprečujejo, je z njemu lastno odločnostjo presegel vozel ter dne 6. januarja 1929 suspendiral vidovdanske ustave ter postavil avtoritativno živkovičev vladno z zgodovinskim manifestom, v katerem je proklamiral novo ureditev kraljevine Jugoslavije.

Polej je njegov enojni duh začel bolj neovirano posegati v žarišče zunanje politike. S svojimi velikimi sposobnostmi je razbil železni obroč, ki so ga sovražniki njegove Jugoslavije kovali. Z brezprimerno žilavostjo je v bratskem sporazumu z velikim francoskim zaveznikom zasnoval in izpeljal idejo balkanskega pakta. Pripravljal pa je na velikopotezen način to veliko delo z znamenitim potovanjem lanskega septembra in oktobra. Dne 29. septembra 1933 se je vršil sestanek v Sinaj z romunskim kraljem Karolom, dne 3. oktobra 1933 sta se sestala z bolgarskim kraljem Borisom v Varni in 4. oktobra s Kemal-pašo v Carigradu. Ta prizadevanja pa so žela svoj trijumf ob zadnjem sestanku obeh kraljev v Sofiji.

Sedanji trijumf, ki se je pripravljaval v Parizu, naj bi bil balkansko zvezno postavil na najširšo podlago ter ji zagotovil trajno sodelovanje velikega francoskega naroda.

V razmerju do drugih slovanskih narodov je kralj Aleksander prevzel dediščino stare carske Rusije, vseslovensko idejo, katere je v Aleksandrovi Jugoslaviji dobila zatočišče in viden ter aktivni izraz.

Te svoje velike ideje je veliki pokojnik dne 9. oktobra zapečatil s svojo krvjo.

nosi, in z največjim ogorčenjem obsoja grdi zločin, katerega žrtev je postal naš ljubljani vladar. Izvolite biti, gospod minister, pri kraljevski vladi toľmač najgloblje sožalja univerze kralja Aleksandra I. — Rektor Ramovš.

Včeraj je univerza globoko žalovala za svojim ustanoviteljem. Inskribcije so bile za en dan prekinjene. Danes so se redno nadaljevale ter je bil z današnjim dnem vpisni rok končan. Podaljšano je izredno vpisovanje.

SVOJI K SVOJIM!

Ko priporočamo nakup domačega blaga, ne smemo prezreti, da je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani **popolnoma domača** ustanova. Iz naše **narodne potrebe** je vzniknila, naše **domače podjetnosti** plod je in našim **narodnim ciljem** služi. Velike inozemske zavarovalnice ti ne morejo nuditi **niti večjega jamstva niti boljše zaščite** tvojih interesov, kot ti jih nudi iz lastne zemlje vzrasla Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani — — —

drugega, Karina pa za cesarja na zapadu. Kara je ubila strela decembra 283. Numerianus je bil ubit od svojega svaka Apra v jeseni 284. Takoj nato so se izvolili vojski novega cesarja v osebi Ilirca Dioklesa, ki se je pozneje sam imenoval Dioklecijan. To se je zgodilo 27. septembra 284. ali po Alb. Ehrhardu (Die Kirche der Märtyrer 82) 17. novembra 284. Na zapadu je še vladal »augustus« Karinus, ki Dioklecijana ni hotel priznati in se je podal nad svojega nasprotnika. Ob Moravi v Srbiji sta se srečala, Karinus je sicer promagal Dioklecijana, bil pa je ubit od lastnih ljudi — in Dioklecijan je bil sedaj, šele l. 285. tudi cesar na zapadu. Zato pa je trditve Bollandista, da Maksimilijan ni mogel umreti 12. oktobra 284., ker bi takrat že vladal Dioklecijan, brez podlage.

Naš življenjepis pravil, da je bil sv. Maksimilijan, lavraški škof, mučen 12. oktobra za časa rimskega papeža Gaja in rimskih cesarjev Kara, Numeriana in Karina. Gajus ali Kajus je bil izvoljen za papeža sredi decembra 283. Ker je smrtni dan našega svetnika povedal in stalno zaznamovan z 12. oktobrom, mora biti po ravno orisanih razmerah njegovo smrtno leto le 284. Seveda se nam zdijo podatki Maksimilijanove smrti v pasavskih kronikah: Sv. Maksimilijan je vladal (do) l. 284., ki je bil pri Celeji, od koder je bil rodu, umorjen za cesarja Numeriana, brez dodatka »Kara« in Karina, primernejši.

A naši trditvi se ugovarja:

1. Zgodovina ničesar ne ve o kakem splošnem preganjanju kristjanov po cesarju Numerianu. To tudi ni potrebno. Rimske postave so bile take, da so cesarski namestniki, uradniki in sodniki lahko kristjane preganjali brez posebnega cesarskega odloka, na podlagi splošno veljavnih postav (Zore). Cesar Numerianus pa je izdal povelje, naj kristjani malikom darujejo. Rimski martirologij navaja osem slučajev mučeništva za časa cesarja Numeriana.

2. Da so anonimove letnice v življenjepisih krive, smo že opazili. Tako letnica 281, 288, 289. Če pa pasavske kronike poročajo, da od 306. ni

Vedno zvest prijatelj...

Po svoji odlični kakovosti je postalo neogibno potreben zaveznik pri pranju perila. Zato pazi gospodinja pri nakupu vedno na njegova znaka: ime »Schicht« in varnostna znamka »Jelen« na rdečem ovitku.

SCHICHTOVO
Terpentinovo milo
domači izdelek

...ampak izrečno pristno zahtevati!

Sožalne brzojavke in žalne seje

Maršalatu dvora, Beograd. Prosimo Vas, blagovolite sporočiti Nj. Vel. kraljici in ostalim članom visokega kraljevskega doma naše ogorčenje nad strašnim zločinom in naše najgloblje sožalje ob smrti ljubljenskega vladarja. Akademski zveza v imenu katoliških akademskih društev »Danice«, »Zarje«, »Savice« v Ljubljani.

Njegovo kraljevsko Visočanstvo knez Pavle Karadjordjevič, Beograd. Ob smrti Njegovega Veličanstva Kralja Aleksandra I. našega Najvišjega pokrovitelja in zaščitnika, plakamo lovci dravske banovine neustolažljive solze. Zamirajoči vrhovi očaka Triglava in Kamniških planin so zaviti v žalno kopreno za Njim, ki jih je tolikanj ljubil. Neutešljiva žalost pretresa srce slehernega lovca, obenem pa utirja neomajno zvestobo do Najvišjega kraljevskega doma in jača jekleno voljo braniti domovino in prestol Karadjordjevičev v večno slavo in hvaležnost kralju Aleksandru I. Svoje najgloblje sožalje izrekamo Njenemu Veličanstvu, naši pokroviteljici, ljubljeni kraljici Mariji, Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II, Vašemu Visočanstvu in celemu kraljevskemu domu. — Za slovensko lovsko društvo dr. Lovrenčič, predsednik.

Kraljevskemu Regentskemu svetu je bila odposlana sledeča brzojavka: Ljubljanska inženjerska zbornica se v neutešljivi boli nad izgubo ljubljenskega vladarja klanja velikemu duhu blagopokojnega

kralja Aleksandra I. Slava kralju vodniku, kralju junaku, kralju mučeniku! Zvesti smernicam, katere nam je zahtal veliki pokojnik, se združujemo v neomajni ljubezni do Kraljevskega doma ter kličemo: Naj živi Njegovo Veličanstvo Kralj Peter II. — Predsednik inž. Milko Pirkmajer.

Društvo rokodelskih mojstrov vljudno vabi vse odbornike, da se zanesljivo udeležijo žalne seje za našim velikim kraljem Aleksandrom I., ki bo danes ob 8 zvečer v dvorani Rokodelskega doma. — Društvo rokodelskih pomočnikov je imelo žalno sejo 10. t. m. — Kdaj bodo zopet pevski in tamburaški vaje, se bo vsem udeležencem sporočilo.

Salezijanski mladinski dom na Kodeljevem priredi danes ob 17.30 in ob 20 v svoji veliki dvorani žalno komemoracijo za pokojnim Nj. Vel. kraljem Aleksandrom I. Ob 17.30 za gojence ljudskošolce, ob 20 pa za gojence diake in obrtnike ter za SK Mladiko.

Ljubljanska sekcija Jugoslovanskega profesorjskega društva je imela včeraj žalno odborovo sejo, na kateri je društveni predsednik profesor Franc Grafenauer v globoko čutenih besedah slavil spomin blagopokojnega kralja Aleksandra I. Maršalatu dvora pa je bila odposlana ta-le sožalna brzojavka: »Ljubljanska sekcija Jugoslovanskega profesorjskega društva, zbrana na žalni seji, se globoko potira klanja manom svojega velikega kralja-junaka Aleksandra I. in zagotavlja, da bo z vestnim izpolnjevanjem njegove oporoke izkazala svojo globoko udanost in zvestobo njegovemu nasledniku kralju Petru II.«

Organizacija jugoslovanske nacionalne omladine v Ljubljani poziva svoje članstvo, da se udeležijo žalnega zbora za blagopokojnim Nj. Vel. kraljem Aleksandrom I. v soboto, dne 13. oktobra ob 20 v salonu »Pri Mraku« na Rimski cesti. — Odbor.

Centralni akcijski odbor organizacije jugoslovanske nacionalne omladine odreja: 1. do nadaljne naredbe se v vseh pripravljanih odborih ukinejo vse prireditve. 2. V počastitev spomina viteškega kralja Aleksandra I. mora vsak pripravljani odbor ORJUNAO prirediti za svoje članstvo žalno komemoracijo, na kateri naj bo predavanje o njegovem življenju in njegovih borbah za naše nacionalno osvobodjenje in zdinjenje. 3. Pri vseh prireditvah naj bo udeležba z znakom. 4. Žalni trakovi se nosijo do 21. novembra 1934.

Ljubljanski mestni muzej

Ljubljana, 10. oktobra.

Mestna občina je svojčas kupila Auerspergovo palačo v Gosposki ulici, v kateri je nameravala nastaniti svoj mestni muzej. Mestnega muzeja pravzaprav še ni, le gradivo je zbrano v množini, ki bi mogla napolniti res veliko poslopje.

Pričakovati je, da bo palača kmalu prenovljena ter se bo mestni muzej preselil najbrže že konec tega meseca. Poleg mestnega muzeja se bodo preselili v to palačo tudi mestni kulturni oddelek, šolski oddelek in eksekucijski urad. Auerspergova palača ima dva vhoda, glavni in stranski. Uradi bodo nastanjeni v desnem traktu s stranskim vhodom, medtem ko bo mestni muzej nastanjen v glavnem delu palače z glavnim vhodom.

Mestni muzej bo imel na razpolago več velikih dvoran ter bo vseboval prav zanimive predmete iz zgodovine Ljubljane. Poleg tega bo v palači tudi mestni arhiv, ki bo tvoril sestavni del muzeja. Zbirka za muzej je od sedaj že zelo napredovala. Ljubljanski meščani so muzeju že do sedaj darovali mnogo predmetov zgodovinske važnosti. Mestni kulturni oddelek, ki pripravlja vse potrebno za bodoči muzej, ponovno prosi prebivalstvo, naj bi poklonilo predmete zgodovinskega pomena, ki jih hrani doma, mestnemu muzeju, da se tako izpopolni zbirka iz zgodovine Ljubljane. Znano je, da bo tudi Narodni muzej, ki je že tako in tako prenatrpan, sporazumno odstopil mestnemu muzeju vse predmete, ki pridejo v poštev za zgodovino Ljubljane ali pa so bili najdeni v Ljubljani. S tem bo mestni muzej mnogo pridobil. Narodni muzej pa bo razbremenjen.

Ljubša Matija:

Smrt sv. Maksimilijana

O istinitosti življenja sv. Maksimilijana med zgodovinarji, posebno južno-nemškimi, dandanes ni več nobenega dvoma. Najstarejši nam znani svetnikov življenjepis pasavskega »anonyma« je sestavljen po letu 1265, morda za prenos svetnikovih sv. moči leta 1291. Ta življenjepis je mešanica iz raznih več ali manj verjetnih virov. Vendar pa že od Huberja sem vel odjod, da je tisti del, katerega je Huber krestil e »Passio« (AA SS., Act. 6, str. 55—57), to je od konca 10. do vključno 14. odstavek, pisan v takem latinskem slogu in z izrazi, kakor so ga bili nezmožni vsi »kompilatorji« iz 8.—13. stoletja. Anonymus je moral torej za ta del imeti predlogo, ki je v svojem prvopisu segala morda do 4. stoletja, to je, ekora neposredno do mučeništva sv. Maksimilijana. Po našem mnenju izvirajo prvi zapiski tega dela od enega svetnikovih spremljevalcev. Ravno iz tega dela pa zvemo, da je bil sv. Maksimilijan rodom iz Celeje, da je pastirval kot škof v Laureaku ob Donavi in da je končno v Celju umrl mučeniške smrti za Kristusa vero. To je že svoje dni trdil jezuit Hanžič in pred njim Baronius.

Preglavico pa dela zgodovinarjem leto Maksimilijanove smrti. To je zakrivil deloma življenjepis sam, deloma pa pisatelji, ki deloma razlagajo besedilo po svoje. Ožji življenjepis ima — če prezmemo pomnejše določilo časa, kdaj je sv. Rupert našel ostanke našega svetnika — dve letnici, ki pa sta obe krivi. Po 10. odstavku je postal Karus rimski cesar l. 288. Ta in njegova sinova Numerianus in Karinus pošljejo v Celejo »eodnika« Eulaisija, ki da umoriti sv. Maksimilijana že leta 281. Piscec, oziroma propisovalec tega pogreška ni zapazil. Pač pa pisatelji drugih rokopisov, ki stavijo smrt sv. Maksimilijana zato v l. 288. ali 289. — Vemo pa, da je Karus postal cesar po Probu († 284.) in privzel sina Numeriana za »coesarja,

Liubljanske vesti:

Žalni prizori v Ljubljani

Ljubljana, 11. oktobra.

Potrlost v mestu zaradi smrti našega vladarja vlada neomejeno dalje. Potrti se ljudje razgovarjajo o zločinu in sleherni priznava vso veličino in osebnost plemenitosti pokojnega kralja. Posebno se ljudje z ljubeznijo spominjajo, kako rad je kralj Aleksander prihajal v Ljubljano in kako zelo mu je bil pri srcu razvoj našega mesta. Saj je eno največjih javnih del v zadnjih letih na Slovenskem v glavnem kraljeva osebnost zaslug, ker je on naročil, da se takoj prične z reševanjem tega vprašanja.

Brez kakšnega javnega poziva je prebivalstvo izobesilo še tisto jutro po strašnem dogodku zastave, ki vse s sleherne hiše tudi v predmestju. Prav tako so ljubljanski trgovci brez poziva privedli plemenito tekmo, kdo bo v svoji izloži lepše počastil pokojnika. Povsod vidimo kraljeve slike, odeje v črno in v narodne barve, ponekod so razstavljeni tudi kipi in barvane slike, pred slikami pa so navadno svečke, ki zvečer zagore, kar napravi nepopisen vtis. Dve med največjimi in najlepšimi reprodukcijami kraljevih portretov sta razstavljeni v oknu Jugoslovanske tiskarne in Jugoslovanske knjižarne.

Po mestu še vidi vse polno državnih in javnih

Slovenski železničarji se klanjajo spomenu mrtvega kralja

Snovi ob 7 so imele vse obstoječe strokovne organizacije železničarjev, in sicer Združenje jugoslovanskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, Združenje strojevodij, Združenje železniških uradnikov, Združenje kurjačev ter Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« v prostorih ljubljanskega dvora skupno žalno sejo za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I.

Seje, katero je otvoril in vodil predsednik oblastnega odbora Združenja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, se je udeležilo nad 300 železničarjev, ki so v tibi žalosti poslušali žalne besede, katere je govoril ravnatelj ljubljanskega železniškega ravnateljstva g. Čugmus. Na licih teh trpinov, ki vsakodnevno stojijo v grobu in gledajo smrti v obraz, si opazil globoko žalost, ko je g. ravnatelj poveljeval delo Velikega pokojnika in poudarjal ogromno izgubo, ki je zadela vse svobodni narod, za katerega je kralj Aleksander delal in umrl.

Stoje so poslušali slovenski železničarji turoben govor svojega ravnatelja ter spontano iz dna svojih src ob zaključku njegovega govora vzkliznili nemirljivemu kralju trikratni »Slava«.

Ob tej žalni svečanosti so železničarji spontano izrazili svojo zvestobo novemu in mlademu kralju Jugoslavije Petru II.

Jugoslovanski železničarji bodo storili vse, da se izpolni poslednje besede Velikega pokojnika: »Čuvajmo Jugoslavijo!«

★

Združenje bančnih in zavarovalnih zavodov je imelo včeraj ob 11 dopoldne v sejni dvorani Zdržne gospodarske banke žalno sejo uprave in nadzorstva. Predsednik uprave g. dr. Ivan Slokar je imel na seji spominski govor.

Upravni odbor Društva Industrijev in veletrgovcev se je na včerajšnji žalni seji poklonil spomenu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Po soglasnem sklepu na tej seji je bila regentskemu svetu odposlana brzojavka sledeče vsebine: »Pretreseni po strašni narodni nesreči, ki je iztrgala iz naše

uradnikov, od katerih ima sleherni žalni trak okoli rokava in črno ovrtačo. Mladina si pripenja žalne znake na prsa.

Po vsem mestu ne sliši nikjer ne enega zvoka godbe, tudi zasebni glasbeni instrumenti so umolkli, že ob 10 zvečer pa je mesto, kakor izumrlo. Vse je zavito v globoko žalost in v skrb za bodočnost, ko je padel tako velik čuvár miru in ljudskega blagostanja.

Zanimanje in žalost vladata tudi na deželi. Vsi vlaki vedno sproti dovažajo podeželsko prebivalstvo — po večini črno oblečeno — v mesto. Vsakdo izprašuje svoje znanke in prijatelje v mestu o zadnjih dogodkih. Po mestu skoraj ne vidi človeka, ki ne bi bral tega ali onega časopisa. Ljudje hlastno segajo po »Slovencu«, ki ima točna in vestna poročila. Tudi z dežele zahtevajo velike pošiljke našega lista.

Razna društva in korporacije prireajo žalne seje, ki se jih članstvo udeležuje v polnem številu in v žalnih oblekah. V knjigo vestic na banski upravi se vpisuje občinstvo v velikem številu, da da tako tudi na zunaj izraza sožalja in sočustvovanja s kraljevo rodbino. V življenju in v smrti je Ljubljana tako pokazala zvestobo svojemu vladarju, ki ga je ljubila iz vsega srca.

srede velikega Vodnika — Junaka in pobornika miru, kralja Aleksandra I., izrekamo globoko sožalje z obljubo neomajne zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani. Predsednik Vidmar Stane.

Učiteljstvo ob smrti Nj. Vel. kralja

Globalna žalost, ki je zajela radi tragične smrti našega blagopokojnega vladarja kralja Aleksandra I. vso državo in ves jugoslovanski narod, nam narekuje, da odpovedujemo do nadaljnjega vse stanovske prireditve in društvena zborovanja. V tem času največje boli in najtežje preizkušnje se bomo, zvesti oporoki svojega kralja, posvečali zgolj zapuščeni nam mladini in jo učili one velike ljubezni do domovine, ki je pripravljena vsak čas tudi na najtežje žrtve. Zavest izvajanja oporoke blagopokojnega vladarja nam bo tešila v teh usodnih dneh našo bol. Istočasno pa bomo s tem delom na najlepši način izkazali svojo vdanost novemu kralju Petru II.

Jugoslovansko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani.

Franja Završanova, l. r. podpredsednica.
Metod Kumelj, l. r., tajnik.

★

○ Vse člane uprave in nadzornega odbora Združenja gostilniških podjetij v Ljubljani vabim, da se udeležijo žalne seje radi smrti našega ljubljanskega in velikega vladarja Nj. Vel. kralja Aleksandra I., ki bo danes točno ob 10 dopoldan v sejni dvorani v Gostilničarskem domu na Privozu št. 11. Vabljen je tudi članstvo, da prisostvuje žalni seji. Pozivam vse člane Združenja, da imajo svoje obrate med žalno sejo od 10 do 11 zaprte. Ciril Majcen, predsednik.

○ Zapiranje javnih lokalov. Po nalogu policijske direkcije se imajo vsi javni lokali, restavracije, gostilne, kavarne itd. zapirati do nadaljnjega vsak večer ob 10. Vsaka godba pa je v znak žalovanja prepovedana tako čez dan kakor zvečer. Prav tako so prepovedani prenosni godb. potom radija, ki sme predvajati edino le poročila. Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani.

○ Članstvu Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije sporočamo, da je v znak žalosti za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. nedeljski izlet na Rakitno preklčan.

○ Zveza bančnih in zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov Jugoslavije, podružnica Ljubljana, poziva vse svoje članstvo, da v znak žalovanja za dobo 8 dni nosi črne kravate oz. flore.

○ Kupčije s hišami in parcelami v mestu. V septembru je bilo prijavljenih in registriranih samo 5 kupnih pogodb, nanašajočih se na zemljišča v Ljubljani. Celotna kupna vrednost znaša 555.500 Din, dočim je bilo avgusta 7 kupnih pogodb za 2.245.000 Din. Prodane so bile 3 stavbine odnosno zemljiške parcele, od katerih je bila ena prodana v izmeri 490 m² v k. o. Trnovsko predmestje za 31.500 Din. Prodani sta bili 2 vili v Langusovi ulici. Prva vila št. 21 je

ba pevcem čas kar ukrasti. Vendar je prireditelj v vsakem pogledu tako imenitno uspešna, da se ni nobena ovira prav nič poznala. Stiško okrožje Pevske zveze je že od poprej znano kot izredno delavno in požrtvovalno. Odkar je pa prišel v Višnjo goro g. Avgust Fabjan, ki je okrožni pevovodja, so se na njegovo inicijativo kar tako pričeli pripravljati za koncert in v nedeljo 7. oktobra so pokazali sadove svojega truda in ljubezni do slovenske pesmi.

Nastopilo je osem zborov. Od vseh strani so se pripeljali v Višnjo goro; celo iz daljnih suhokrajinskih Hinj se niso ustrašili toli tu ne iz Žužemberka in Šmihela tam poleg. Iz Krke, St. Vida, Stične in zlasti Žalne sicer niso imeli tako daleč, vendar je od povsod pol dovolj dolga. Vsak zbor je odpel dve pesmi sam, nato so nastopili vsi skupno in zapeli štiri skladbe. Ugotoviti je treba, da je bil spored izvajanih skladb dovolj pester, pesmi so bile lepe (nič manjvrednega, četudi bolj preprost) in zborom glede na pevsko šolanost in število pevcev zelo primerne. Noben zbor se ni lotil skladbe, ki bi ji ne bil popolnoma kos. To je treba dvakrat poudariti, ker kaže na veliko kritično presojo pevovodij, ki vedo, česa se s svojim zborom lahko uspešno lotijo. Izvedba je bila kar na splošno za podeželske zборе prav dobra, nekajkrat odlična.

Zbori so bili lepo zlit, v glasovih ni bilo čuti trdot in negibljivosti, ki zlasti kmečkim pevcem rada dela preglavice. Naravnost vzor na je bila izgovarjava. Vsako besedico je bilo ločiti pri še tako hitrem tempu. Vsi zbori so dokazali, da jim dinamika ni tuje bogo. Slišali smo zelo lepe pianissime, pa tudi naraščanje in vpadanje. Pevci so večinoma pazljivo sledili svojim dirigentom, vendar bi v tem oziru želel še večje pazljivosti. Pri tako natančno nastudiranih pesmih pač ni treba gledati v noče! Nekateri pevovodje bi pa priporočali bolj izrazitega dirigiranja. Treba je vaje, da bo imel res vsak huj svoj pomen in pa da bodo posamezni mahi pravilni. (Moti človeka, če mahneš na poudarjenem mestu navzgor.) Vsak

Mariborski mestni svet

Maribor, 10. oktobra.

Sinoči se je vršila v mestni posvetovalnici prva seja novega mestnega sveta mariborskega, ali v vrsti letošnjih občinskih sej peti. Vladovalo je za sejo znatno zanimanje zlasti v vrstah občinskih svetnikov, ki so se sinoči po dolgem času zopet enkrat v polnem številu zbrali v posvetovalnici.

Pozornost je vzbudilo že takoj na začetku seje dejstvo, da je bil navzoč kot zastopnik bana okrajni glavar dr. Senekovič, ki bo poslej prisostvoval vsem sejam mestnega sveta.

Mestni predsednik dr. Lipold je nato pozdravil oba novimenuvana občinska svetnika, učitelja Jožo Malenška in trgovca Ivana Slavina. Z njunim imenovanjem so vrzeli v občinskem svetu zopet izpolnjene.

Preuredba občinske uprave

Najvažnejši del dnevnega reda današnje seje je bila preureditev občinske uprave v smislu določb novega zakona o mestih. Referiral je o tem župan ter so se na podlagi njegovega poročila napravili naslednji sklepi: V kompetenci mestnega poglavarstva naj ostanejo vsi posli, ki jih je opravljala doslej mestna občina, zraven pa še šolski referat, ki je bil doslej v kompetenci državne oblasti. — Nadalje se prenesejo vsi posli, ki niso izrecno pridržani mestnemu svetu, na stalni odbor. Ti posli se prenesejo na dosedanji upravni odbor, ki bo ostal v dosedanji sestavi, dokler ne dobi mesta novega statuta. Proti temu sklepu je bilo sicer nekaj ugovorov, ker novi odbor ni odgovoren mestnemu svetu za svoje odločbe, vendar je bil predlog končno sprejet. — V dosedanji sestavi ostane vseh pet dosedanjih odsekov tudi v bodoče. Mesto Maribor si zagotovi tudi lasten delokrog za podpredsednika, kompetenca pa se bo določila kasneje. — Za podpisovanje v poslih, ki obvezujejo mestno občino, se določita svetnika Bureš in Sabothy, namestnika pa Kejžar in Grčar. V disciplinsko sodišče nominira mestni svet dr. Milerja in Ošlaka, namestnika pa sta dr. Vauhnik in Ozvatič.

Priključitev okolice

O tem važnem vprašanju se je razvnela zanimiva debata. Mariborska občina je v tem pogledu znova zavzela svoje svoječasno stališče ter bo zahtevala priključitev okolških občin v njihovi nedanji izmerah: Kamnica, Rošpot, Krčevina, Košaki, Sv. Peter, Zrkovci, Pobrežje, Tezno, Radvanje, Pekre in Limbuš. Zaradi kmečkega značaja teh ob-

□ Poročili so se v zadnjem času v Mariboru: zidarski predelavec Krapčič Konrad in Kozhak Marija, mizarski pomočnik Likar Janez in Hladnik Antonija, kamnoseški pomočnik Miheljak Franc in Legat Marija, krojaški pomočnik Weiss Ivan in Leber Alojzija, čevljarški pomočnik Kolar Josip in Stihonovič Ana, zidar Kokolj Franc in Lorbek Terezija, čevljar Gobec Feliks in Brgež Matilda, sedlar Mešiček Avguštin in Beras Ana, obratovodja Paul Jožef in Pittner Magdalena, poročnik Iršič Janez in Sedlak Avguštin. Novoporočencem obilo sreče in blagoslova!

□ Kurz bolgarsčine se začne danes ob 19 v mariborski klasični gimnaziji. Pouk je samo za odrasle. Vodi ga prof. Sediv.

□ Zapuščena ulica. Prebivalci Marksove in Aljaževe ulice se neprestano pritožujejo. Ulici sta po imenu pač v Mariboru, v resnici pa daleč nekeje na jugu — vsaj po zapuščeni, v kateri ju pušča občina. Ulici se nimata razsvetljave, cesta je neurejena, dasi se tu letos največ zida in plačujejo ljudje prav iste davke, kakor oni iz mestnega središča.

bila prodana za 290.000 Din Ivanu Pleterskemu, drugo vilo št. 22 je kupila zasebnica Irma Hladnik za 200.000 Din. V oktobru je postal promet z zemljišči že nekoliko živahnejši.

□ Nad 151.000 Din za sodne takse v Ljubljani. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je bilo septembra plačanih za sodne takse v kolikih 131.231 Din. Značilno je, da so civilne tožbe precej izostale. Za razne pravde so stranke plačale za kolke samo 3196 Din. Močno so narasle takse za razne civilne poravnave in odpovedi. Za take nesporne zadeve so stranke plačale 32.636 Din. Eksekucije se silno množe in sta oba izvršilna oddelka zaznamovala na plačanih kolkih kar 29.383 Din. Zivahen promet je bil tudi v zemljiški knjigi, ki je bilo plačanih za razne kolke 24.549 Din.

□ V Dukičevem bloku zopet grade. Kakor znano, je prvotni načrt določal, da se na stavbišču med Gledališko ulico in Dunajsko cesto zgradi obsežen blok, ki bo mejil na Gajevo in Puharjevo ulico. Ta blok bi obsegal pet velikih skupin, in sicer

šin je mariborsko mesto pripravljeno dovoliti v vseh teh novih predelih posebne pooblaščenice, ki bi samolastno vodili del občinskih poslov, obenem pa bi ustanovilo poseben kmetijski oddelek.

Po teh sklepih so prišla na vrsto poročila odsekov. Za drugi odsek je poročal dr. Vauhnik le o novi razdelitvi mesta na šolske okolišje, o kateri smo svoječasno že poročali. Zelo zanimivo poročilo pa je podal za gradbeni odsek njegov poročevalec inž. Jelenc. Na podlagi njegovega poročila se je razvila čisto načelna debata o

mariborski gradbeni politiki.

Zdravnik dr. Marinič je zaprosil za dovoljenje, da sme postaviti na vogalu Aškerčeve in Prešernove ulice vilo. V mariborskem gradbenem načrtu pa je predvidena tu strnjena zazidava dvonadstropnih zgradb. Predlog odseka je bil, naj se prošnja dr. Mariniča odloži, medtem pa naj se vprašanje zazidave teh parcel na novo preštudira. Proti temu sklepu so nastopili številni govorniki, ki so vsi opozarjali na nedostatke predvojnega gradbenega načrta, zaradi katerega je sedaj vsa zazidava mesta pogrešana. Sledilo je glasovanje o protipredlogu, naj se dr. Mariniču odobri zidanje vile na omenjenem prostoru in naj se vsa Aškerčeva ulica odpre za vilsko zazidavo. Predlog je prejel z večino glasov.

Zrinjski trg in hodniki na Aleksandrovi

so bili prav tako predmet živahne debate. Zrinjski trg se bo preuredil tako, da se zveže za Rosnerjevo vilo z novo cesto, ki bo segala od Tomšičevega drevoreda preko Kopitarjeve in Kolodvorske ter se stekala v Cafovo. Zrinjski trg se bo nekoliko zmanjšal, pridobila se bo tudi nova stavbna parcela, iztok Maistrove ulice se bo pa efektno zaključil s posebnim rondojem, obsajenim s topoli. Na tem prostoru bi bilo najpripravnejše mesto za bodoči Maistrov spomenik. — Hodniki na Aleksandrovi med Cankarjevo in Prešernovo ulico se bodo uredili takole: Trotoar ostane v širini 5,50 m asfaltiran. Ob cesti se uredi 2 m širok hodnik, nasut s peskom, med trotoarjem in hodnikom pa bodo grede z živo mejo in nizko travo. Promenada med Prešernovo in Trgom Svobode dobi 10 m širok asfalt, ob cesti bo istotako 2 m široka pot, ki bo pa ločena od asfalta s stopniščem. Kostonj je nadomestilo s topoli, svetilke pridejo ob rob promenade. Za ta dela se je odobril kredit 160.000 Din.

Zaradi vesti, ki so se nenadoma razširile o tragičnem dogodku v Marseilu, je nato župan sejo prekinil. Nadaljevanje je preloženo na nedoločen čas.

□ Domače glasbeno delo. Režiser in igralec mariborskega gledališča g. Pavel Rasberger je končal izvirno opereto »Prebrisani Amori«, za katero je napisal sam libreto in glasbeni part. G. Rasberger je novo delo izročil mariborskemu gledališču, ki ga bo vpriporilo še letos na odru.

□ Pri telovadbi se je ponesrečila 12 letna hči delavca Cvetka Krajnika. Padla je z orodja tako nesrečno, da si je zlomila levo roko. Reševalci so jo prepeljali v bolnišnico.

□ Nerodnost ne opravičuje. Pred malim senatom se je zagovarjal radi težke telesne poškodbe slikarski pomočnik Karel Ferk iz Dravograda. Državni tožilec ga je obtožil, da je zakrivil 11. junija osepitev malega Herberta Moškriča. Otrok se je igral v družbi svoje sestre v sobi, katero je Ferk belil. Pri tem je odletela slikarju z lopatice malta ter padla malemu Herbertu v oko. Poškodba je bila usodna, ker je apno razgrizlo očesno površino ter je fant radi tega osepel na poškodovanem očesu. Sodišče je obsodilo Karla Ferka na šest mesecev strogega zapor.

bi imele tri skupine po tri hiše, dve pa po dve. Ta načrt je napravil inž. Sivec in je še v veljavi. Zaradi položaja na denarnem trgu pa se je dal izvesti le del načrta, tako da imamo sedaj samo dve skupini dograjeni, in sicer eno ob Gledališki ulici, drugo pa na sredi travnika, medtem ko stare hiše ob Dunajski cesti še stoji in bo treba še dolgo čakati, preden se umaknejo novim palačam. Ta teden pa so pričeli kopati temelj še za eno hišo, ki bo stala med dosedanjima skupinama in bo ob Gajevi ulici. Hiša bo nekoliko nižja od sedanjih ter bo ločena od ostalih z dovolj širokima ulicama.

□ V soboto, dne 13. oktobra t. l. od 9 dopoldne dalje vrši podpisana davčna uprava prodajo različnih zgrubljenih predmetov (pisalni stroji, gramofoni, parfumerija itd.) iz proste roke, v prostorih mestnega načelstva na Jegličevi cesti 10 (baraka).

— V. d. šefa davčne uprave: Predikala.

□ Prvovrstna izbrana vina kakor tudi žganja priporoča delikatesse-buffet Janc, Židovska ulica 1.

Ako ste stari 50 let,
se nagibate k sklerozi,
protinu in zaostajanju
sečne kisline — zato
morate piti
Radensko!

Najmočnejša in najbogatejša voda po raznolikosti
prirodnih zdravilnih sestavin (2311) in vsej Ju-
goslaviji edina s težkimi metali.

Kulturni obzornik

Dinastija Karadorđevića. — Uprava djela Dinastije Karadorđevića v Zagrebu je izdala luksuzno opremljeno knjigo, katere vsebuje sledeče prispevke: Dr. Ivo Perović, ban savske banovine: Predgovor. — Univ. prof. dr. Ferdo Šišić: Od Karadorđa do Aleksandra Ujedinite-lja. Ta članek podaja zgostčen historijati vladajo-će dinastije. — Dr. Gjuro Šurmin, minister v p. in univerzitetni profesor, je prispeval zani-miv sestavek pod naslovom »Karadorđeva Srbija i Friedjungov proces.« — Ban dravske bano-vine, dr. Drago Marušić, pa je avtor slovenski pisane glanka »Slovenija, ugodno bivališče kraljeve rodbine.« — dočim je prispeval Engel-bert Gangl srbski pisan članek »Naš Kraljevski Dom i naše Sokolstvo.« — Profesor ekonomsko-komercijalne visoke šole v Zagrebu, čije aka-demsko kulturnemu dijaškemu društvu je namenjen del čistega dobička iz te knjige, dr. Jo-sip Nagy, je priobčil studijo »Smjernice jugo-slavenskog nacionalizma — Od Ilirizma do Kral-ja Petra I.« — Knjiga ima namen dvigati di-nastično-monarhističnega duha in podpirati di-jaško društvo visoke gospodarsko-trgovske šole v Zagrebu. Vsi odlični sotrudniki so rešili svoje naloge popolnoma v duhu namena publikacije, ki je torej vsebinsko in tehnično kar najbolje uspeša.

Dolenjci pojo

Ko sva se s prof. M. Tomcem z vlakom pe-jjala proti staroslavni Višnji gori, mi je ves čas zagotavljal, da bodo naju s koncertom po-čakali. In res je bilo tako. Nabito polna dvora-na višnjegorskega Prosv. doma je bila sicer že nekoliko nestrpna, vendar se je takoj umirila, ko je stopil na oder prvi zbor.

Čas za ta koncert je bil nekoliko neprimr-ven, tako so trdili pevovodje. Sedaj je na kme-tih vse polno dela in za pevske skušnje je tre-

voditelj zbora naj tudi pazi na pravilno tvor-bo glasu in globoko dihanje. Našim pevcem je treba vedno dopovedovati, da je treba dati to-nu barvo in moč na ta način, da se premakne nastavek tona iz golta v votlino glave. Resnici na ljubo pa moram ponovno naglasiti, da niti enkrat ni bilo slišati surovega glasu, ki bi mot-il estetski čut.

Prvi je nastopil domači mešani zbor (25 grl) in zapel B. Ipavčev Kukavico in Pavčiče-vo Zdravico. Obe skladbi sta sicer na videz pre-prosti, pa zahtevata prav zato tem boljše iz-vedbe. G. Fabjan je znal izvesti iz zbora to-ploto in prisrčnost, ki je takoj našla pot v po-slušalčevu srcu. Zbor obeta pod sedanjim pe-rovodjo lep razvoj. Krčani (20) so segli po Job-stovi novi Travniki dehtijo, ki so jo, dasi je nekoliko krhka, prav lepo zapeli, v moškem zboru so pa podali kar dovršeno Jerebovo O kresu, ki je zlasti v drugem delu imenitno zve-nela. Vodil jih je g. Markelj. — Kdo bi si bil mislil, da znajo v Hinjah tako lepo peti! Ipav-čeva Milada nas je resnično zajela. Tako ob-čuteno je bilo petje, da smo se tega mešanega zbora (18 grl) prav res razveselili. Lepo so za-peli tudi Laharnarjevo Našo pesem. Pevovodja g. Ulaga je muzikalichen in bo s svojim zborom gotovo dosegel še lepe uspehe. Nato so stopili na oder Stičani, po številu najjačji zbor (30), ki se je popolnoma uveljavil. V mešanem zboru je zapel Laharnarjev Pozdrav, ki je mogoč-no donel, v moškem pa že znano koroško Poj-damo v Skofce. Slednja je tako užgala, da je dvorana terjala ponovitev, pa ji niso hoteli ustreči. Pevovodja g. Oven je živahen in bo iz svojega zbora z vztrajnostjo veliko napravil. Bog daj srečo!

Najšibkejši (10) je bil zborček iz Šmihela pri Žužemberku, pa smo ga bili veseli. Ima le-pe glasove, in čeravno jih je malo, enotno doni njihovo petje. G. Laurič more biti na uspeh po-nosen. Mešani zbor iz Sentvida (26) je pod vod-stvom G. Zagarja odpel lepo Klemenčičevo Oj pogledite ptičke in Schwabovo Zvonovi. Izvaja-nje je bilo vse pohvale vredno, tu in tam na-

ravnost prvovrstno. Glede fines ga ni noben zbor posekal, čeravno ima n. pr. zbor iz Žu-žemberka boljši glasovni material. G. Zagar, ki je simpatično vodil svoj zbor, sme biti nanj ponosen. Žalna (29) se je postavila s Ferjanči-čev po narodni prirejenjo Planinarico, ki nam je bila všeč. Paziti je g. Jančarju, ki je zbor vodil, da bo ritmični tok tudi pri solospetu ena-komerno pravilen. Sopranistka-solistka ima v srednji legi zelo prijetno barvan glas, v višini pa nekoliko stiska, kar bi se dalo z vajo od-praviti. Tudi druga pesem, Foersterjeva Naše gore, ki je zaradi razsežnega obsega glasov in ritmičnih težkoč trd oreh celo za šolane zboro-je, šla gladko in zasluži priznanje. Zadnji je nastopil Žužemberk s Tomčevim Mrakom v ženskem zboru. Železnikovo Travniki dehtijo in Jerebovo Jutranjo pa v mešanem zboru (25.) Ta zbor je bil glasovno najboljši, tudi izvajanje je bilo dovršeno, tako, da bi mogel uspešno na-stopiti tudi pred kritičnim poslušalstvom. G. Po-žunu, ki je zbor lepo vodil, čestitamo.

Višek je dosegla prireditelj z nastopom skupnega zbora, ki je zapel Mirkovo Pradedom v moškem zboru, Vodopivčevu Ptici v ženskem in Tomčevu narodno Med cveticami ter za-ključek Sattnerjevo Vrbrica v mešanem zboru. To vam je impozantan tak-le zbor 180 grl na podeželskem odru! Pa kako je vse gladko šlo! Trud g. Fabjana, ki je vse zboro posamič oseh-no za skupni nastop pripravil, je dosegel po-poln uspeh, k kateremu mu brez pridržka isk-re-no čestitamo! Izvajane pesmi niso lahke, zlasti še zadnja, toda zapete so bile vseskozi prvo-vrstno, če upoštevamo, da jih je pelo 8 zborov. Delu in trudu čast in priznanje!

Kot zastopnik Pevske zveze sem podpisani prinesel marljivim kulturnim delavcem tople pozdrave njihove kulturne matice. Kakor v Višnji gori pozdrav, zaključujem to poročilo z nedeljenim priznanjem vsem pevovodjem, pevcem in pevcem za odlično izobraževalno de-lo, ki ga z velikimi žrtvami vrše med narodom. Le pridno in vneto pojte, dragi Dolenjci!

Ludovik Puš.

Žalna seja mariborskega mesta

Mogočna spominska manifestacija

Maribor, 11. oktobra.

Za 5. uro popoldne je sklical mestni predsednik žalno sejo mestnega sveta. Ta seja je bila obenem žalna manifestacija vsega Maribora. Vse korporacije in državni uradi so poslali na sejo svoje delegacije, pred magistratom na Glavnem trgu pa je bila obenem zbrana tisočlana množica ter sledila žalnemu govoru mestnega predsednika in novi prisegi mestnih svetnikov potom zvočnika. Svečana posvetovalnica magistrata se je spremenila v žalno dvorano. Zadnja stena je bila zavita v črno, v sredini predeljena s trobojnicjo, pokrita s črnim florom. V ospredju je stal z zelenjem kip pokojnega kralja. Mestni svetniki so se zbrali polnoštevno v črnih oblekah in zavzeli svoja mesta, galerijo pa so zasedli odposlanci raznih korporacij. Navzoči so bili: knezoškof dr. Tomažič, stolni prošt dr. Vrabar, stolni kanonik in mestni župnik msgr. Umek, predsednik okroglega sodišča dr. Žihar s prvimi državnimi pravdnikom dr. Zorjanom in predsednikom okrajnega sodišča dr. Lešnikom. Nadalje oba okrajna glavarja dr. Senekovič in Makar, predstojnik mestne policije Radošević, komisar obmejne policije Krajnovič, upravnik carinarnice Mihajlovič, upravnik kaznilnice Vrabl, upravnik glavne pošte Irguljič z upravnikom kolodvorske pošte Klemenčičem, načelnika obeh kolodvorov Perne in Suhadič, zastopstvo ženskih društev z go. dr. Lipoldovo, predsednik Trgovskega gremija in avto-kluba Pinter, predsednik Aerokluba Tominšek, zastopnik zgodovinskega društva dr. Travner, predsednik Maistrovih borcev Dolar, predsednik hišnih posestnikov Meglič, predsednik Tuleško-prometne zveze dr. Jančič, odposlanec gasilek čet in gasilske čupe s poveljniki Benedičičem, Kešlerjem in Kalohom ter mnogi drugi.

Ob 5. popoldne je otvoril župan žalno sejo ter imenoval za zapisničarja svetnika Kejžerja in Grčarja. Nato je med drugim izjavil:

»Ko se je predvčerajšnjim sestel mestni svet na svojo prvo redno sejo, so dotekale našemu kralju ure življenja. Nj. Vel. ljubljene našega kralja Aleksandra ni več. Padel je kot žrtev podlega atentata sredi svojega najplodnejšega dela, sredi velikih uspehov, polnih napora za blagor in srečo velike Jugoslavije, baš v trenutku, ko je stopil na zavezniška francoska tla, da v razgovorih s francoskimi državniki še bolj utrdi naše skupne napore za mir in srečo naših dežel. Padel je od morilčeve roke, ki je istočasno podrla na tla tudi enega največjih francoskih politikov, velikega prijatelja našega naroda, zunanjega ministra francoske republike Barthouja. Namesto triumfalne poti po zvesti nam zaveznici Franciji — žalni sprevidi. Namesto velikih svečanosti, ki bi naj tudi na zunaj pokazale naše trdno zavezništvo, usmerjeno za ohranitev miru in osiguranje mirnega napredka — smrt. Ko se pa zavedamo, da je dal naš veliki kralj svoje življenje domovini v izvrševanju vzvišenih svojih vladarskih poslov, pa vemo tudi, da smo vsi dolžni strniti se v enoto in podvojiti vse svoje napore do končnega uspeha dela, začetea od velikega pokojnega kralja, in prepričani smo, da ta uspeh ne bo izostel. Strašen udarec usode nas mora združiti v enotnem naporu za srečen razvoj in napredek naše domovine, ki ji je naš kralj kot vojskovodja zmagovito krojil meje v osvobodilnih balkanskih vojnah in v svetovni vojni. Ni ga bilo naroda, ki bi bil doprinesel za svoje osvobodjenje in osvobodjenje svojih bratov tako težke žrtve kot naš. Vse to delo je vodil veliki pokojni naš kralj. Na čelu svojih zmagovitih čet in v težkih dneh albanske Golgotе je bila njegova osebnost poročitvo za uspeh. Solunska fronta je bila njegova zasluga. V osvobodjenih in teritorialno ujedinjeni domovini je kot velik državnik dogradil tudi notranje ujedinjenje Jugoslavije. On je izoblikoval jugoslovansko dušo, jugoslovansko srce... Baš zato smo vsi našega velikega pokojnega kralja smatrali ne le kot svojega vladarja, ampak predvsem za svojega narodnega

voditelja. Veliko praznino, ki jo zapuša za seboj, moremo nadomestiti le s tem, da se še trdneje združimo in ljubezni do Jugoslavije in v skupnem naporu za blagor in srečo domovine. V globoki hvaležnosti se klanjamo velikemu pokojnemu kralju Aleksandru Ujedinitelju. V grozno preizkušeni usodi žalujemo z Nj. Vel. kraljico Marijo, ki je morala pretrpeti najtežje strašen umor ljubljene soproga. Sočustvujemo z vso iskrenostjo in ljubeznijo z milo nam kraljico Marijo in materjo mladega kralja Petra II. Naj jih čuva Vsemogočni Slava velikemu kralju!

Govor so poslušali navzoči stoje ter so zaklicali ob zaključku trikrat »Slava!« Nato je predlagal načelnik, da se odpošljejo naslednje brzojavke: Maršalatu dvora, Belgrad: Mariborski mestni svet in vse mariborsko mestno prebivalstvo, zbrano na žalni manifestaciji, prosi, da blagovolite sporočiti Nj. Vel. kraljici Mariji naše globoko občuteno sožalje v težki nesreči, ki nas je vse zadelo z izgubo velikega, ljubljene kralja, ter zagotovila naše vdčnosti in zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II. in vsemu kraljevskemu domu. — Predsednik mestne občine dr. Lipold.

Druga brzojavka se glasi: Gospodu predsedniku vlade, Belgrad. Mestni svet mariborski in vse njegovo prebivalstvo, zbrano na žalni manifestaciji, se v globoki žalosti zgraja nad groznim zločinom in objuko svojega ljubljene kralja. Zagotavljamo, da hočemo še trdneje združeni v enoto in v še večjem naporu posvetiti vse svoje cilje za blagor in srečo velike Jugoslavije. — Predsednik mestne občine dr. Lipold.

Nato je predsednik občine nadaljeval: »Prestol svojega velikega očeta ustvaritelja kraljevine Jugoslavije zasede njegov prvorojeni sin, Nj. Vel. kralj Peter II., up in nada vsega jugoslovanskega naroda. Naj mu bo usoda mila in naklonjena. Božjega blagoslova mu želimo. Naj Bog čuva Jugoslavijo in naš vzvišeni kraljevski dom in Nj. Vel. kralja Petra II.« (Gromki živijo-vzklik.)

Nato se je izvršila zapriega mariborskega občinskega sveta novemu kralju Petru II.

Tisoči se klanjajo pokojnemu kralju

Maribor je danes enodušno pokazal svojo veliko vdanost do pokojnega kralja in globoko bolelost. Nihče ni vabil ogromnih ljudskih množic na žalno manifestacijo, pa so vseeno prišli tisoči in tisoči, kakor se zberejo v našem mestu le v redkih prilikah. Glavni trg se je med pridruženim šepetom množil polni vedno z novimi vrstami, ki so prihajale iz vseh smeri. Nikjer ni padla glasna beseda, povsod samo resni obrazi, povsod največja disciplina. Prišli so gasilci v krojih, skupno so prikorakale razne organizacije in društva, največji vtis pa je napravil nastop mariborskega tovarniškega delavstva. V strnjjenih vrstah so prikorakali delavci in delavke iz svojih obratov, ko so se zaprli. Delavstvo Hutterjeve tovarne je pripeljal osebno sam lastnik industrijelec Hutter ter korakal na čelu svojega delavstva. Tudi trgovci in obrtniki so zaprli svoje lokale, v mnogih izložbah pa so priglajali sveče pred sliko velikega pokojnika, ter se nato sami udeležili žalne manifestacije. Množica je nemo čakala na pričetek svečanosti, ki so se pričele s prenosom županovega govora iz mestne posvetovalnice potom zvočnika. Ko se je žalna svečanost v mestni posvetovalnici končala, je stopil župan na magistratni balkon, ki je bil ovit v črno sukno, ter nagovoril zbrane množice.

Najpompozantnejše je bilo, ko so prikorakali na trg industriji in tovarnarji v sprevedu s svojimi uradniki in delavci. Tudi vsi ostali obrtniki so prišli v sprevedu s svojimi uslužbenci. Ko je nehal govoriti g. župan, so vsi udeleženci žalne manifestacije par minut z globokim molkom izražali svojo žalost, nakar so se mirno razšli. Računa se, da je bilo najmanj 15.000 manifestantov.

Kaj pravite?

Vprašanje, ki dandanes vso javnost najbolj žge ali »parje«, je brezposelnost. Vse išče potov, kako bi se dalo ljudem preskrbeti kakšno trajno delo in trajen zaslužek, namesto trenutnih podpor, pa vsi skupaj še niso iznašli nič pametnega.

Ljudje pa, ki imajo prazne želodce, so navadno prav iznajdljivi, čeprav ne vsi. Posebno iznajdljivi in brihni n. pr. niso tisti, ki pušajo lepe kose kruha kar na stopnicah ali pa jih pometajo v cestno blato. Tudi tisti niso posebno iznajdljivi, ki prosijo za ponošene obleke ali čevlje. Taki reveži skoraj da niso vredni niti podpov.

Bolj pametna pa je ženska, ki prosi samo za kruh. Tega dobi povsod prav izdatne kose, da ga niti s možem, ki jo čaka s košem na hrbitu pred vrati, ne moreta zmagati. Pač pa doma kruh sušila, ga zmeljeta in prodajata drobtine — po čem so, vsaka gospodinja — za prav lep denar.

Prav brihni so tudi ljudje, ki ne prosijo za stare obleke in čevlje, ampak stare obleke in čevlje — ponujajo! To so izvršni poznavalci našega gospodarskega položaja in kakor pričajo njihovi precej »dalmatinski« nozovi, se jim kupčija ne obnaša slabo.

Tako rešujejo brezposelni ljudje kar sami svoje pereče vprašanje.

Kaj pravite torej, g. urednik: Ali ne bi kazalo, da se vse tisto »reševanje« prepusti kar brezposelnim samim, brez raznih odsekov? Ali pa naj bi v odseke imenovali ali postavili tudi nekaj brezposelnih ljudi za referente in »strokovnjake«? Če gre na grajščinah, kjer postavljajo divje lovcе za prave lovcе, zakaj ne bi šlo še tukaj?

Ptuj

Visok gost v Ptuj. V Ptuj se mudi celovski pomožni škof dr. Rohrachar. Nastanil se je v minoritskem samostanu.

Poroka. Pri sv. Vidu pri Ptuj sta se poročila Franc Fuhrman, mehanik v Turinšu pri Ptuj, in Nežika Raš, trgovska sotrudnica iz Dražencev v Ptuj. — Obilo sreče!

Smrtna kosa. — V Podvinčih je umrla vžitkaroja Antonija Vuk v 78. letu starosti. K uboju v Strmec. Kakor smo poročali, je prišlo v nedeljo, 7. t. m. do krvoprelitja v Strmec pri Leskovcu v Halozah: posestnik Ivan Kolednik je s puško ustrelil 21 letnega posestnikovega sina Gabrijela Brusarja, ki je pri priči izdihnil. Sodna oblast je odredila obdukcijo trupla, ki se je vršila v mrtvašnici pri Sv. Andražu v Halozah. Komistja je ugotovila, da je izstrelil iz puške Brusarju raztrgal pljuča in jetra ter je bila poškodba absolutno smrtna. Arretirani Kolednik se zagovarja s silobranom, ker se je bal, da ga njegov nasprotnik zakolje.

Koledar

Petek, 12. oktobra: Maksimilijan, škof; Serafin, spoznavalec.

Novi grobovi

† Alfred Ledinek. Graško »Citralno« je zadel hud udarec; nje dobri in dolgoletni član in sedanj podpredsednik g. Alfred Ledinek, višji uradnik v p. je umrl v starosti 56 let. Pred 30. leti je zapustil svoj rojstni kraj Ljubljano in se naselil v Gradcu. Zvest svoji grudi, ljubi domovini in slovenskemu jeziku je ostal do zadnjega vzdihljaja. Ljubil je domovino nad vse in njej je dal sebe vsega. Sodeloval je v vseh slovenskih graških društvi, v krogu graških Slovencev je bil priljubljen in spoštovan, kajti z nesebičnimi in razumnimi nasveti je pripomogel društvu k boljšemu napredku in lajšal težavno delo društva v nacionalnem pogledu. Pogreb je bil skromen kakor sam umrl. Kdo bi ne izpolnil obljube njegovi zadnji želji, nekaj dobrih slovenskih sre mu je zapelo ob odprtem grobu: »Moje srce je žalostno, ker mora vzeti slovo« in molilo očenaš v prav onem jeziku, kakor je molila njegova mati, ko je je narodil. Ena želja se mu ni izpolnila, v slovenski zemlji ne bo spal, za katero je večkrat kravale srce tega dobrega moža. Mi, graški Slovenci, umrlemu ne moremo postaviti več kakor lesen križ; sirote smo, ali v naših sreih ostane spomin nanj.

Osebnosti

— Dvojna poroka. Včeraj dopoldan sta se poročila v Frančiškanski cerkvi v Ljubljani dva odlična jugoslovanska častnika. Gosp. Gasperin Janko por. fregate pri mornariškem odredu v Vodicah pri Šibeniku, doma iz Rožne doline v Ljubljani, se je poročil z gospodično Zalaznik Zinko, hčerko obče znane hišne posestnice in gostilničarke pri Šestici v Ljubljani. Gosp. Dogan Kruncelav, art. por. iz Boke Kotorske, pa z gospodično Gasperin Mileno iz Rožne doline v Ljubljani. Poročilo je oba mlada para g. župnik dr. p. Angelik Tominec. Priči sta bili g. dr. Fellahar Julij, drž. pravdnik iz Ljubljane, in član drame, znani naš Cesar Janez. Obema paroma želimo obilo sreče.

KAVA HAG

užitek brez nevarnosti

Ostale vesti

— Tovariši love! Za časa narodnega žalovanja, to je od 9. oktobra 1934 do 9. aprila 1935 je nositi društveni znak pokrit s črno prozorno kopreno. — Predsedstvo SLD.

— Upravni in nadzorni odbor Avto-kluba, sekcija Maribor, ima žalno sejo v petek, 12. oktobra točno ob pol šestih zvečer v loviski sobi hotela Orel v Mariboru.

— Odmevi s sadne razstave v Velikem Gabru. Veliki Gaber 10. oktobra. Sadna razstava je za nami. Nad vse pričakovanje je uspešla, mnoge pa je vzdrnila iz spanja in vzpodbudila k plodnosnejšemu delu. Uprava občine pa je na pobudo kmetijskega referenta g. Sušteršiča in občinskega tajnika g. Zajca Alojzija razdelila 18 nagrad. Prvo nagrado je dobil g. Kastelic Ivan iz Otečih vrha, drugo g. Antončič Anton iz Malih Dol, tretjo Mrzel Fran iz Zagriča (Primskega). Prvi trije so dobili za nagrado vrtno orodje, drugi pa knjige in revije sadjarske vsebine. Ker je naš kraj res zelo pripraven za sadjerejo, bi bilo dobro, da bi ustanovili sadjarsko podružnico s sedežem v Velikem Gabru. Nekateri posestniki so se začeli za to že zanimati. Upamo, da tudi do tega ni več daleč. Začetek je storjen, sedaj pa le po začetni poti naprej! — G. P.

— Kmetijska razstava v Murski Soboti odlogena. Kmetijska razstava v Murski Soboti je radi globoke žalosti odlogena. Datum otvoritve razstave bo naknadno pravočasno objavljen v dnevnem časopisu.

— Pevski tečaj Učiteljskega pevskega zbora je preložen z istim sporedom na 20. in 21. t. m. — Odbor.

— Namesto venca na krsto blagopokojnega nadzornika Joška Novaka je daroval g. dr. Arko zavetišč av. Jožefa v št. Vidu nad Ljubljano 100 Din. Svojemu velikodušnemu dobrotniku se zavetiščne tem potom najtopleje zahvaljuje.

— Pri odeloletosti zbuja redna zdravilna uporaba naravne »Frans Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

— Občni zbor Dravske oblasti Ferijalne zveze, najavljen za v nedeljo, dne 14. t. m., je preložen na poznejši čas.

— Združenje čevljarjev v Ljubljani naznanja članstvu, da se bodo ob priliki obrtniškega tedna od 1. do 8. decembra t. l. vršile tudi razstave. Vsi tedn tega pozivamo vse one, ki žele razstaviti svoje izdelke, da se zgledajo pri združenju najkasneje do 18. oktobra.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 3. t. m. je objavljena »Dopolnilna naredba o činu strokovnih šol nasproti srednji soli in fakultetam«, dalje »Navodila o uporabljanju naredbe o kartelih«, »Pravilnik o načinu registriranja kartelov in voditvi zbirke listin«, »Pravilnik o upravljanju sklada za kontrolo kartelnih pogodb«, »Izprememba v pravilniku za veliko prodajo in malo prodajo soli«, »Objave o izpitih za graditelje visokih in nizkih zgradb in za elektrotehniko« in »Objave banke uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934«.

— Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice zavžite zjutraj na tešče zelo lahno odvajanje brez vsakega napora. Specialisti za srčne bolezni so dospeli do prepričanja, da učinkuje zanesljivo in brez vsakih težkoč »Franz-Josef« voda celo pri zelo težki napaki zaklopnice.

— Varčna gospodinja pere vedno le z Zlatorog-ovim milom. Ker si vsled njegove izdatnosti prihrani denar in ker je radi njegove velike čistilne moči kljub manjšim stroškom njeno perilo vedno lepo in čisto. Gospodinja, ki zna obratovati denar, trdi: »Le Zlatorog milo, da belo perilo!« In to je tudi res. Samo enkrat preizkusite Zlatorog-ovo milo in nikdar več ne boste prali drugače kakor le z Zlatorogom. Zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrečno le Zlatorog-ovo milo!

— Cenj. čitatelje opozarjamo, da redno uživajo Radensko, ki je za zdravje nujno potrebno pa istočasno izborna pijača.

— Kakšna predavanja bomo imeli v bodoči sezoni? Tako že marsikje povprašujejo društveniki društvene prosvetarje. Preden sestavite program, si ogledite edinstveno zbir-

Aromatin

specijalna dišavna mešanica za klobase, vseh vrst pečenk in omak, za obare, zrezke in divjačino. En sam poskus Vas pritegne k stalnim odjemalcem

ko na Balkanu, ki Vam nudi 272 predavanj, ki so vsa opremljena s skopičnimi slikami. Ta zbirka obsega 72 verskih, zemljepisnih in potopisnih predavanj o Jugoslaviji, 27 o ostalih državah 22, o evrop. mestih 19, o zanimivih potopisih 36, o domači zgodovini 26. Lepa je zbirka predavanj iz naravoslovja, ki obsega 21 serij. Kulturna predavanja obsegajo 32 raznovrstnih serij, med temi največ zbirka o slovenskih pisateljih, pesnikih in narodnih voditeljih. 25 predavanj obsega skupina jugoslovanske folkloristike. Predavanja, kakor slike in aparati se izposojujejo pri Izposojevalnici, Miklošičeva cesta 7-L, Ljubljana.

— Knjižne novosti: Stenikiewicz, Krizarij, roman. I. knjiga. (Ljudska knjižnica.) Vez. 70 Din, broš. 55 Din; Slomkova pisma (Arhiv za zgodovino in narodopisje, I. knjiga in dodatek), urejuje dr. Fr. Kovačič, nevezano 120 Din; dr. Ogrin Fran Državoznanstvo — nova izdaja, 24 Din, vez. 28 Din; Knjiga o sportu, apisal Drago Ulaga, 44 Din, vez. 56 Din; Dolinšek Ivan Naš sadni rod, broš. 6 Din; dr. Kašpar-Oblak Vtisi iz Konnersreutha (Terezija Neuman) 12 Din, vez. 20 Din; Stowe H. B.-Grohar Olga Koča strica Toma, izbor iz istoimenskega romana, nevezano 12 Din; Sinclair Upton Dolarij, roman II. del, 26 Din, vez. 40 Din; Turk Hugon Navodila oglednikom klavnih živali in mesa 18 Din; Zakoni in uredbe štev. 40 Gradivo, norme in predpisi (za stavbenike in graditelje) vez. 60 Din; Kuno Karel, Fizika za nižje razrede sred. šol — II. izdaja, 68 Din; Ekspres vozni red — oktober 1934, 10 Din; Mali šepni vozni red 5 Din; Izgubljeni poklici 1 Din; Venceslav Sejavac Pesmi 15 Din; vse tu navedene knjige se dobe v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani. (Nadaljevanje jutri.)

Celje

— Občni zbor Družabnega kluba, ki bi se moral vršiti danes zvečer, je zaradi smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra preložen na poznejši čas.

— Preložena gledališka predstava. Poselska zveza naznanja, da je igra v petih dejanjih »Mala pevka«, ki bi morala biti v nedeljo, dne 14. oktobra zaradi smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra preložena na nedoločen čas. Vsi, ki imajo vstopnice, naj jih obdržijo do predstave, ki bo pravočasno javljena.

— Združenje trgovcev za mesto Celje je imelo včeraj ob 4 popoldne v prostorih uprave žalno sejo. Maršalatu dvora in banosti upravi v Ljubljani sta bili od Združenja v imenu celjskega trgovec odposlani žalni brzojavki, v katerih izraža celjsko trgovstvo tudi vdčnost in zvestobo novemu kralju Petru II. V znak žalosti so bile vse trgovine v mestu Celju včeraj od 4 do 5 popoldne zaprte.

— Združenje rezervnih oficirjev v Celju je imelo v sredo ob 8 zvečer v posvetovalnici na mestnem poglavarstvu žalno sejo za pokojnim kraljem Aleksandrom I. V imenu odbora je predsednik g. dr. Vorišč opisal zasluge pokojnega junaškega kralja, ki si jih je pridobil za veliko in močno Jugoslavijo ter utrditve miru v Evropi. S seje je bila odposlana ministru dvora žalna brzojavka in udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II.

— Stari umirajo. Na Bregu št. 13 je umrla v visoki starosti 81 let občinska reva Dobovišek Marija. N. v. m. p.

Zborovanje invalidov

Celje, 8. oktobra.

V nedeljo dopoldan je sklical oblatni odbor UVI v Ljubljani zborovanje invalidov in vojni žrtve v Celjski dom. Udeležba na zborovanju, velika dvorana Celjskega doma je bila popolnoma zasedena, je pričala, da se nahajajo invalidi v zelo težkem stanju in da hočejo, da se krivice, ki so jim bile storjene, popravijo. Zborovanje, ki so se ga udeležili predstavniki oblasti, zastopniki oblatnega odbora v Ljubljani ter delegata iz Zagreba in Belgrada, je vodil predsednik celjske organizacije g. major Orel. Z zborovanja je bila odposlana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, pozdravna brzojavka predsedniku Osrednjega odbora v Belgradu ter pismeni pozdrav Koroskem, ki so istočasno zborovali v Narodnem domu. Po uvodnih besedah predsednika je govoril predsednik Oblatnega odbora iz Ljubljane g. Stefe, nadalje narodni poslanec g. Prekoršek, predsednik mestne občine celjske gosp. dr. Goričan, kapetan g. Kovač, podpredsednik Osrednjega odbora iz Belgrada g. Grubič, v imenu organizacije Boj g. Matičič iz Ljubljane, v imenu istoimenske celjske organizacije g. Gradišnik, nadalje zastopnik Oblatnega odbora iz Zagreba g. Fačin ter g. Tome iz Ljubljane. Vsi govorniki so opislali nevdržan položaj, ki vlada prav v invalidskem vprašanju, velike krivice, ki se gode tistim, ki so v svetovni vojni največ trpeli in največ žrtvovali, ter apelirali na merodajne oblasti, naj že enkrat svoje dolžnost, ker 12 ura je že bila. Invalidi zahtevajo: 1. vrnitev moralnega priznanja vsem vojnim žrtvam po zakonu iz leta 1925; 2. poprava krivic, ki so se izvršile vsem vojnim žrtvam; 3. dati možnost vojnim žrtvam, da pridejo do poštenega zaslužka v državnih, samoupravnih in privatnih službah; 4. revizija vseh nezaščitenih trafik, ki naj se podeli brezposelnim vojnim žrtvam, in 5. kontrola invalidskega skrbstva v vseh koncesijah in ustanovah. Dalje zahtevajo invalidi v resoluciji nezakonitih od Osrednjega odbora UVI predloženih sprememb invalidskega zakona.

Školja Loka

Pod žirovskim poštnim avtomobilom je našel smrt delavec Andrej Perko iz Školje Loke v nedeljo kmalu po pol 10 popoldne. Šel je s tovarišema po Poljanski cesti v hribe nabirat kostanj. V Podpulferci jih sreča avto, ki je vsekakor pravilno vozil; pravočasno se je izognil, ravno tedaj pa — Bog sam ve kako — je nenkrat stopil Andrej Perko pred avto, ki se ni mogel več ustaviti in je podrl nesrečnega pod se tako, da je bil mrtev z močno razmesarjeno glavo. Ponesrečeni Perko zapušta vdovo in 3 nedolarne otročje. V ponedeljek popoldne ob 4 je bil pogreb iz mrtvašnice mestnega pokopališča. Bog naj potolaži vse domače!

Prav isti dan se je zgodila druga nesreča. I. Kržišnik s Poljanske ceste se je pripeljal z motorjem — menda iz Kranja — zavozil pri »Plevni« nesrečno v gramoz, izgubil oblast nad vozilom, ki se je pokvarilo, voznika pa močno poškodovalo. Zlomil si je rame, dobil notranje poškodbe. Odnehan je bil v ljubljansko bolnišnico.

Slovenska umetnina za slovaško cerkev

Po naročilu salezijanskega reda je akademski kipar Tine Kos izdelal kip Madone za salezijansko cerkev v Bratislavi. Da se slovenski umetniki prav krepko uveljavljajo tudi v inozemstvu, je pač najboljši dokaz to, da je tudi vse naštete za salezijanski zavod in cerkev v Bratislavi napravil naš rojak arhitekt profesor Herman Hus.

Madonin kip Tina Kosa je obenem največja plastika v lesu, kar jih je kdaj izdelal slovenski kipar — saj je 3,20 m visok. Izdelan je iz lipovega lesa ter pozlačen — koža pa je polihromirana.

Ker je v Bratislavi od velikega prof. Husovega načrta do sedaj zgrajen samo zavod s kapelo, bo postavljen kip začasno v kapelo; ko pa bodo v bližnji bodočnosti sezidali tudi še cerkev, bo kip postavljen ob glavni oltar novega Marijinega svetišča.

— Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

Vzor pogumnega vojščaka, plemenitega človeka in dobrega očeta

Danes priobčujemo še nekaj slik našega pokojnega vladarja, kralja Aleksandra, ki so pred vsem značilne za njegovo življenje.

Kralj Aleksander je bil znan po vsem svetu za pogumnega in vztrajnega vojščaka, ki je vsa svoja najlepša leta prebil v vojaški suknji. Že v balkanskih vojnah se je proslavil. V zadnji svetovni vojni je kot vrhovni poveljnik srbske armade preživel najstrašnejše dni, ki so bili kateremu narodu usojeni... Teda je bil star komaj 26 let. Mnogo slavnih zmag si je priborila njegova vojska, bralcem bo še v spominu beg Potiorekove armade. Toda, ko je Bolgarija napovedala vojno, ni mogla srbska armada vzdržati ognja z dveh strani. Morala se je umakniti čez Srbijo in dalje skozi Albanijo. Francoska torpedovka je tedaj prepeljala vrhovnega poveljnika in regenta Aleksandra na Krf. Naša slika nam tudi kaže kralja Aleksandra, ko na Krfu 1. 1916 pregleduje svojo vojsko in se razgovarja s priprostimi vojaki. Druga slika nam

kaže regenta Aleksandra pri pregledu srbskih čet v balkanski vojni.

Na tretji sliki vidimo kralja Aleksandra in kraljico Marijo v spremstvu grških ministrov na srbskem vojaškem grobišču na Krfu. Kralj Aleksander je smatral za umestno, da se tudi kot jugoslovanski kralj pokloni ostankom svojih zvestih tovarišev.

Kakor je bil naš vladar pogumen vojščak, kakor je odločno nastopal v javnem življenju, tako je bil tudi dober družinski oče.

Raymond Cartier je v »L'Echo de Paris« dan, preden je naš vladar stopil na francoska tla, napisal med drugim tudi to-le:

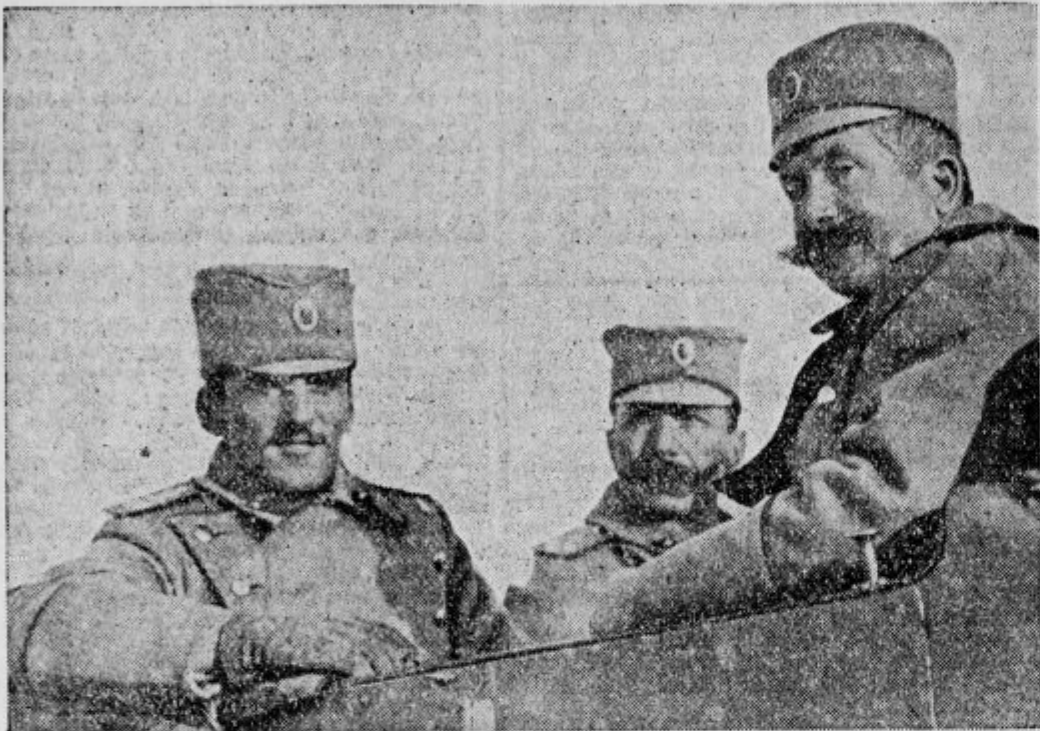
»Vse zasluge, ki si jih je pridobil za domovino v vojni kakor v miru, so dajale kralju Aleksandru podobo velikega vladarja. Tudi kot človek je bil pravi princ. Že njegovo lice je zgovorno: fine poteze, fine ustnice, razumen pogled izza naočnikov. André Pironneau je popisal v svojem listu dru-

žinsko življenje na belgajskem dvoru z globokim ganotjem. Tu je življenje tako priprosto, kakršnega srečamo le pri velikih ljudeh. Na senčnatem Dedinju, pred ogromno planjavo, kjer se srečata Donava in Sava, živita Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija harmonično in delovno življenje ter gledata, kako jima trije otroci rastejo. Jugoslavija je lansko leto z navdušenjem praznovala 10 letnico prestolonaslednika Petra. Pariz bo kraljevsko dvojico sprejel na način, ki bo pomenil več kakor spoštovanje. Kako ne bi pozdravili kralja, ki nosi na svojih prsih našo vojaško svetlinjo in ki bo romal na Saint-Cyr, da bi tam našel ime svojega očeta Petra I. Osvoboditelja, gojenca naše vojaške šole.«

Pariz žalibog ni mogel pozdraviti našega vladarja, kakor je želel, ker je dan poprej padel pod revolverskimi strelci. Ostal nam bo v spominu kot vzor pogumnega borca in politika, a tudi dobrega soproga in očeta.

Višek družinske sreče

Kralj Aleksander kot regent pri pregledu srbskih čet v balkanski vojni

Žalna manifestacija v Kamniku

Kamnik, 10. okt.

V globoki žalosti je včeraj Kamnik manifestiral svojo bol nad bridko izgubo dobrega vladarja. S hiš so že zgodaj zjutraj plapolale črne zastave, v izložbah trgovin so s črnimi ovite slike vladarja potrjevale žalostno vest, da ljubljene kralja Aleksandra ni več. Prebivalstvo, ki je od vseh strani prihajalo v Kamnik, se je ustavljalo pred izložbami in kar verjeti ni moglo novici. Posebno velika žalost in potrnost je zavladala med prebivalstvom v občini Kamniški Bistrici, kamor je vladar tolikokrat pohitel na lov. Vsi so ga poznali in ljubili kakor svojega dobrega očeta, saj je blagopokojni kralj na vsakem izletu v Kamniško Bistrico prišel v stik z ljudstvom in se prijazno

in prav po domače pogovarjal s preprostimi delavci in lovci.

Zastopniki vseh kamniških društev in korporacij so imeli že včeraj ob 7 zjutraj sejo v občinski posvetovalnici, ob 11 pa je bila žalna seja občinskega odbora, na kateri so bili navzoči tudi predstavniki oblasti in vseh društev. Trgovine so bile od 10 naprej zaprte, občina pa je izdala na meščane proglas, da se udeležijo žalne manifestacije, ki je bila ob pol 12 na glavnem trgu. Množica iz Kamnika in vse okolice je napolnila trg, z balkona Kamniškega doma, kjer so bili zbrani najodličnejši zastopniki naše javnosti s komandantom mesta g. polkovnikom Krstičem, zastopnikom okr. načelstva g. komisarjem Vadrjalom in dekanom g. Riharjem na čelu, pa je izpregovoril župan g. Franc Kratnar, ki je v lepih besedah slavil delo blagopokojnega vladarja in njegovo ljubezen do naših krajev, zlasti do Kamniške Bistrice, kamor je tako rad zahajal in ostajal po več dni pod okriljem naših gorskih velikanov. Po končani žalni manifestaciji se je ljudstvo mirno razšlo, zastopniki društev in vse naše javnosti so na okrajnem načelstvu vpisali v knjigo sožalne izjave.

Radio

Tudi včeraj so naše postaje prenašale predvsem vesti Agencije Avale, nadalje pa obvestila agencije Avale. Poleg tega so prenašale tudi zvonjenja zvonov in druge žalne svečanosti. Tudi za prihodnje dni se bodo postaje omejevale na kome memoracije in bodo prenašale predvsem poročila. Programe bomo pravočasno sporočili.

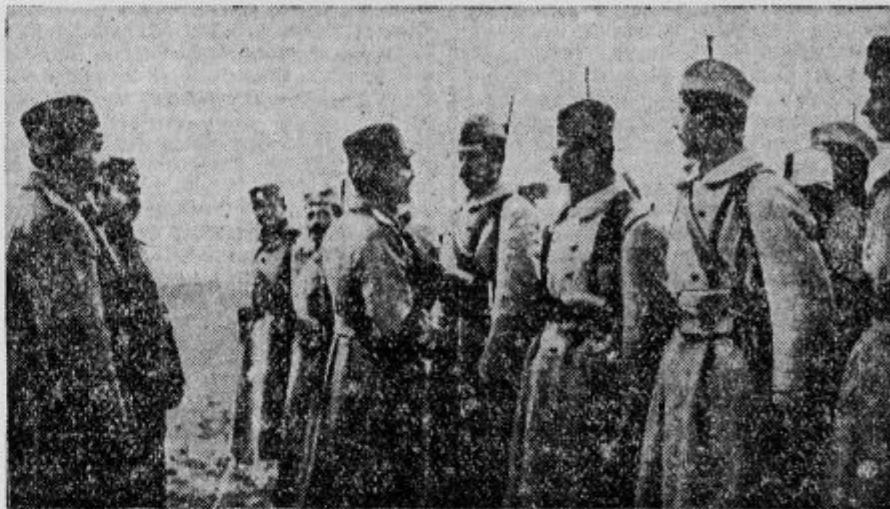
Tudi inozemske postaje nadaljujejo z dosedanjim načinom oddaje. Posebno postaje nam bratskih držav: Češkoslovaške in Francije oddajajo samo poročila in resno glasbo. To bo trajalo do pogreba Nj. Vel. kralja in francoskega zunanje ministra Barthouja. Zato ni mogoče objavljati dnevnih programov, ker se vsak dan sproti sestavlja program.

Kralj Aleksander z jelenom

Kralj Aleksander in kraljica Marija na srbskem vojaškem pokopališču na Krfu v spremstvu članov grške vlade

Kralj Aleksander kot regent v razgovoru s srbskimi vojaki na Krfu leta 1916

Žalni seji Poštne hranilnice in inženjerske zbornice

Žalni zbor v Poštni hranilnici. V sredo ob 6 zvečer se je zbralo v poslovalnici ljubljanske Poštne hranilnice vse članstvo Združenja poštne hranilniških nameščencev z zavodovim direktorjem, dr. Vladimирjem Vidmarjem na čelu. Društveni predsednik g. Borštnik Pavle je otvoril žalno zborovanje in v lepih besedah orisal veliko delo našega heroja, z glednika in očeta, Nj. Vel. kralja Aleksandra I., ki je padel na francoskih tleh kot žrtev podlega zločinca. Njegovi drhteči in odkritosrčne žalosti prežeti besedi je prisluškovalo čez sto zavodovih nameščencev in niti eno oko ni ostalo suho, ko je v veliko dvorano bolešno krliknilo njegovo vprašanje: »Zakaj in čemu tolika žrtev? Čemu je izkrva-

vel prav največji sin našega naroda, naš suveren, naš junaški kralj?« — Ob sklepu žalnega zbora je prečital društveni tajnik, g. Zmago Porekar, odkritosrčno in genljivo sožalnice, ki je bila takoj poslana v Belgrad. Sredi velike dvorane je stala med cvetjem z žalnimi trakovi okrašena slika pokojnega velikega kralja, ob nji sta pa drhteli sveči...

Ljubljanska inženjerska zbornica je imela v sredo ob 11 dopoldne žalno sejo upravnega odbora, na kateri je imel lep spominski govor predsednik inž. Milko Pirkmajer. Na pristojna mesta pa so bile odposlane brzojavne sožalnice in pa izrazi neomajne zvestobe kralju Petru II. in vsemu kraljevskemu domu.

Osnutek spomenika Petra Osvoboditelja

Osnutek za spomenik kralju Petru, ki ga je napravil advokat in kipar Real del Sarthe in ki ga je odobrila francoska vlada. Spomenik bo stal v Parizu, toda prostor še ni določen

Gospodarstvo

Sožalje slovenskega gospodarstva

Zbornica za TOI

V Zbornici za TOI v Ljubljani je bila danes v predsedstveni dvorani seja predsedstva Zbornice, kateri so poleg predsedstva prisostvovali tudi vodilni uradniki zbornice, bansko upravo pa je zastopal dr. Borštnar. Dvorana je bila primerno okrašena, posebej pa kip Nj. Vel. kralja.

Na seji je spregovoril predsednik g. Ivan Jelačin tele besede:

Zalostna dolžnost me je doletela, da Vas povabim k žalni seji zborničnega predsedstva. Usoda je hotela, da je padel od zločinske roke zadet naš hrabri in veliki kralj Aleksander Karadjordjevič. Ves kulturni svet obsoja ta strašni dogodek in tudi nas je v globino duše pretresla ta žalostna vest. Od svoje mladosti je stremel pokojni veliki naš kralj Aleksander za vzvišenim ciljem zedinjenja južnih Slovanov in dano mu je bilo doživeti s pokojnim njegovim očetom velikim kraljem Petrom I. osvoboditev jugoslovanskih bratov. In ko je dosegel ta svoj in naš idealni cilj, tedaj je z nadčloveško vne- menitvijo svoje življenje samo resnemu in plemenitemu delu za konsolidacijo naše domovine. V zgodovini narodov bo s svetlimi črkami zapisano ime velikega pokojnega kralja Aleksandra, v naših srcih pa mu bomo ohranili trajen in hvaležen spomin z zaobljubo, da hočemo tudi mi, predstavniki slovenskega gospodarstva s še povečano vne- sleditvijo svetlemu zgledu velikega pokojnika pri delu za konsolidacijo kraljevine Jugoslavije. S temi ču-

Poravnalno postopanje je bilo razglašeno o imovini Jerka Franca, poselnika in opekararja v Crnučah št. 10, porav. sodnik Avsec Anton, porav. upravnik dr. St. Tominšek, narok za sklepanje poravnave 23. nov., oglašiti se je do 17. novembra, nudi 50%.

Poravnave in konkurzi. Pri okrožnem sodišču v Ljubljani je uvedeno v zadevi Ivanke Urbančič, trgovine z modnim in galanterijskim blagom v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20. Poravnalni sodnik Avsec Anton, poravnalni upravitelj dr. Miha Krek, odvetnik v Ljubljani. Prijava terjatev do 17. novembra, poravnalni narok 23. novembra ob 11. dopoldne. Ponuja 40% kvoto svojih dolgov, plačljivo v enem letu v 4 dvomesečnih enakih obrokih. Prvi obrok 6 mesecev po pravomočnosti poravnave. — Okrožno sodišče v Ljubljani je odobrilo pred okrajnim sodiščem v Radovljici 8. junija sklenjeno poravnavo v zadevi Jegliča Toma, mizararskega mojstra v Radovljici. — Konkurs Leopolda Pristavca, trgovca, gostilničarja in poselnika na Jezeru pri Presejru je odpravljen, ker ni kritja za stroške konkurznega postopanja.

Ruska zunanja trgovina. Podatki o ruski zunanji trgovini v avgustu kažejo veliko aktivnost ruske trgovinske bilance, saj je znašal ta mesec uvoz samo 21,9, izvoz pa 44,3 milij. rubljev. V prvih 8 mesecih je znašal ruski uvoz 150,9, izvoz pa 266,6 milij., tako znaša presežek izvoza 115,7 milij. rubljev. Z velikim izvozom se hoče znebiti Rusija vseh trgovinskih dolgov v inozemstvu.

Švicarski obratniški zavod. S 1. oktobrom je osnovan v Curihu švicarski obratniški zavod. Na novoustanovljeni zavod se prenesejo vse funkcije emisijske banke, kolikor se tičejo plačilnih sporazumov z inozemstvom. Plačila pa se bodo še nadalje izvrševala pri švicarski Narodni banki, do čim izvršuje obračune zavod. Zavod se imenuje uradno »Schweizerische Verrechnungsbank«.

Francoski upniki imajo, kot znano, svojo posebno organizacijo v varstvo svojih interesov kot upniki inozemstva. Kakor je posneti iz poročila te organizacije za lansko leto, je njih končni cilj, da dosežejo pred sodišči, da jim bo priznana pravica zastopati vse upnike, čemur so doslej sodišča ugovarjala in so se morali lotiti tožb posameznikov.

Nova osrednja banka v Indiji. Z novim letom se osnuje osrednja indijska emisijška banka v Britanskih vzhodnih Indij, ki naj bi začela poslovati dne 1. aprila 1935. Dosledaj je imela pravico izdati bankovce samo država.

Države zlatega bloka se gospodarsko organizirajo. Poročali smo že o izjavi držav zlatega bloka v Zenevi prve dni septembra. Sedaj so na iniciativno Belgije sklenile članice tega bloka, da se bodo sestale na konferenci 20. oktobra v Bruslju, ki naj da zlasti podlago za sodelovanje v zunanje-trgovinski politiki v obliki dodatnih kontingentov za države zlatega bloka v medsebojnem prometu.

Borza

Dne 11. oktobra 1934.

Denar

Danes so vse naše borze poslovale normalno. V deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaj Pariza in Curiha, narasli so tečaji Bruslja, Berlina, Londona in New Yorka, popustila sta pa Amsterdam in Bruselj.

V zasebnem kliringu se je na naših borzah tečaj avstrijskega šilinga ustalil na 8.10—8.20. Orški boni so notirali v Zagrebu 27.40—28.10 (27.75), v Beogradu pa 28.50 bl. Angleški funt se je nekoliko uvrstil, in sicer v Ljubljani na 224.20—225.80, v Zagrebu na 223.28—224.88 (224.08), v Beogradu pa na 223.20—224.80. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 5.80—5.90, v Beogradu pa 5.95 bl. Budimpešta v Beogradu neizpremenjena; 9.95 bl.

Ljubljana. Amsterdam 2302.63—2313.90, Berlin 1364.03—1374.83, Bruselj 793.57—797.51, London 165.42—167.02, Curih 1108.35—1113.85, New York 3355.50—3383.76, Pariz 224—225.12, Praga 141.79 do 142.65, Trst 290.68—293.08.

Kakšne kmetske zbornice zahtevamo

Vsled množičnih in različnih predlogov za ustanovitve kmetijskih, oz. kmečkih zbornic, ki prihajajo v največ slučajih iz nekmetijskih krogov, čuti podpisana organizacija, kot točasno edino kmečko-stanovsko zastopstvo v Dravski banovini, dolžnost, da v imenu svojih skoro 600 članov, praktično kmetijskih absolutov kmetijskih šol, in v imenu vsega kmečkega stanu Dravske banovine javno ugotovi, kakim in katerim pogojem bi morale nameravane kmečke zbornice ustrezati, da bi jih mogel kmečki stan smatrati kot svoje pravo stanovsko zastopstvo:

1. Kmečke zbornice naj bi bile predvsem kmečko-stanovske, ne pa kmetijsko-strokovne ustanove. Njihov ustroj naj bi sličil ustroju Delavskih zbornic Ustanovile naj bi se ločeno za vsako banovino, z osrednjo zbornico v Beogradu.

stvi v srcu odredim v počastitev spomina na velikega pokojnika enominutni molk. —

Večna Slava Njegovemu spominu! Bog živi novega mladega kralja Petra II! Čuvajmo Jugoslavijo! — čemur so se priključili vsi navzoči.

Združenje trgovcev v Ljubljani

Združenje trgovcev je kot smo včeraj poročali, odredilo, da se zapro vse ljubljanske trgovine med 11 in 12, medtem pa bo žalna seja uprave združenja. Ob 11 so bile vse ljubljanske trgovine zaprte, istočasno pa tudi vsi denarni zavodi. V Trgovskem domu v mali dvorani s sliko Nj. Vel. kralja Aleksandra pa je bila žalna seja uprave ljubljanskega združenja trgovcev. Na žalni seji se je spomnil za- slug blagopokojnega kralja predsednik g. K. Soss, zagotavljačec zvestobe trgovstva domovini. Odpo- slane so bile tudi sožalne brzojavke.

Zveza trgovskih združenj

Visoki regentski svet kraljevine Jugoslavije — Beograd. — V najgloblji žalosti izraža trgovstvo dravske banovine najiskrenejše sočustvovanje vi- sokemu kraljevskemu domu. — Ob mučeniški smrti Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra, našega velikega vladarja, junaka in plemenitega vodi- telja Jugoslovancov, izjavljamo nezmisljivo zvestobo in udanost Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. Čuvati hočemo Jugoslavijo. — Zveza trgovskih združenj dravske banovine, Ljubljana. Predsednik Kavčič.

Curih. Pariz 20.21125. London 14.93. New York 305.125. Bruselj 71.60. Milan 26.2725. Madrid 41.85. Amsterdam 207.80. Berlin 123.30. Dunaj 71.75 (priv. 57.20). Stockholm 77.05. Oslo 75.05. Kopenhagen 66.70. Praga 12.795. Varšava 57.925. Atene 2.92. Carigrad 2.47. Bukarešta 3.05. Buenos-Aires 0.7975.

Vrednostni papirji

Po enodnevni pavzi tečaji ne izkazujejo nobe- nih izprememb. Edino vojna škoda, ki je že prej izkazovala slabšo tendenco, je nekoliko popustila. V ostalih dinarskih papirjih (7% investicijsko po- sojilo, agrarni in begljske obveznice) je interve- nira danes Narodna banka na naših borzah. Tako je bilo danes na ljubljanski borzi zaključenih 100 tisoč nominalno agrarnih obveznic po 41. V ostale- nem promet kot običajno ni bil znan.

Ljubljana. 7% invest. pos. 71—72, agrarni 41 zaklj., vojna škoda 348—352, begl. obv. 60 den., 8% Bler. pos. 66—68, 7% Bler. pos. 56—58, 7% pos. Drž. hip. banke 66—68.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 71—72 (71), agrarni 41—41.50 (41.50), vojna škoda 350 do 352 (348, 350), 12. 350—354 (350, 354), 6% begl. obv. 60—61.50 (60), 8% Bler. pos. 68 bl., 7% Bler. pos. 58 bl. — Delnice: Priv. agr. banka 217—220, Osj. sladk. tov. 135—145 (50 po 140), Bečkerek slad- korna tov. 750 bl., Osj. livarna 135, Trboveljska 90—105.

Beograd. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71—71.50 (71), agrarni 40.50—41.75 (42), vojna škoda 350 do 351 (350), 12. 350—352 (352, 350), 6% begl. obv. 60—60.25 (60), 7% Bler. pos. 56—57, 7% pos. Drž. hip. banke 67 bl. — Delnice: Narodna banka 4125 den. (4120).

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal neizpremenjen in so tudi cene ostale v glavnem neizpremenjene. Na trgu vlada mrtvilo in se realizirajo le stare kupcije. Splošno se čaka na razvoj poslova. Cene so bile danes sledeče: pšenica 117.50—122.50, kuruza umetno sušena pariteta Indija 72.50—75, času pri- merne suha pariteta Indija 62—65, stara pariteta Indija 85, moka je ostala v ceni popolnoma neiz- premenjena 205—215. Iz Vojvodine poročajo, da so nekateri mlini ustavili prodajo.

Ljubljana. Pšenica bč. 79—80 kg 160—162.50, bč. 80 kg 1% 162.50—165, kuruza stara za mletev 147.50—150, umetno sušena s kval. garancijo 117.50 do 120, moka bč. nišla 200—205, banaska 205—270.

Novi Sad. Kuruza: bč. okol. Sombor 83—85, bč. sušena 66—68, bč. in srem. dec.—jan. 58—60, ban. 80—82, ban. suš. 63—65, srem. par. Indija 83—85, srem. sušena 66—68, srem. suš. ladja 75 do 77. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence ne- izpremenjena. Promet srednji.

Les

Vsled splošne desorientacije in negotovosti na lesnem trgu, se polaga žalibog veliko premalo važ- nosti na pogodbe, ki se sklepajo. Kajti dobra po- godba je prvi pogoj realne kupcije. V zadnjem času pa se opaža, da prodajajo manjši producenti svoje blago kar tja v en dan, ne da bi se zavedali, kako in kaj prodajajo. Protesti tako glede kakovosti, ka- kor glede dobavnega roka, plačilnih pogojev itd. se v največ primerov ne drže. To postopanje nam kvari naš renome v inozemstvu, na drugi strani pa prav gotovo trpi tudi naš prodajalec sam. Ni glav- no, da se sploh sklene kupcija, glavno je, da se sklene takšna kupcija, ki se tudi brezhibno izvrši kakor je bila sklenjena. Izgovori glede slabega vre- mena ali spornosti kakovosti ponavadi ne drže in povzročajo v lesni trgovini pri naših odjemalcih še večje nezaupanje.

V splošnem se lesni trg ni izpremenil. Iščo se tesan les, tramci 5/6, ter deske III. kvalitete. V trdem lesu se proda suh oreh, jesen ter javor v I. II. Glede goriva se opaža, da letošnja produkcija po vsej priliki ne bo krila potrebe, posebno v pri- meru ostre zime. Cene pa se kljub pomanjkanju blaga niso dvignile. V ogliju ni nobenih izprememb. (»Trg. lista«)

Gospod Peter in Loška dolina

Stari trg pri Ložu, 10. oktobra.

Junija 1893 je nastopil svoje peto kaplansko leto tridesetletnik v tej maloznani čudoviti župniji, ki je delovala zase, ima nad 5000 duš, 22 km do železnice (p. Rakek), tisočletno župnijo, 22 podružnic, 5 pokopališč in je imela najbolj oddaljene farane 55 km daleč na meji Istre onkraj Snežnika. 21 let mu je bilo usojeno tu živeti, najlepšo možko dobo; 8½ leta kot kaplan, 10 let kot župnemu upravitelju (vlada ga ni hotela potrditi za župnika zaradi nje- gove odločne katoliške politike, škofija pa ne dru- gega imenovanja), skoro 3 leta pa kot časnemu upokojučenju.

Ves ta čas je nosil naslov »gospod Peter«. In »gospod Peter« je ostal v ustitih in spominu tega ljudstva do danes in bo živel dalje in prešel v le- gendo in ljudsko pripovedko. Kajti bil je velik v vseh ozirih: kot borec, ustanovitelj, graditelj, gos- podar, voditelj, svetovalec, pomočnik, oče, pastir, kmet in lovec, učitelj in vzgojitelj. Pravi čas in pravi kraj je v njem našel pravega moža in narobe! Čeprav je kaplan, je kmalu postal središče vsega dogajanja v fari, siber vsega katoliškega dela, os- vega gibanja iz njega so izhajale misli, načrti, na- vodila, vanj so se obračale oči ljudstva, k njemu se iztegovala prošnje, vanj letele prošnje nasproti- knih osvoboditve kmeta, nanj izlival ves njihov srd in strup, Gospod Peter pa je bil velik mojster, brihten, navihani, iznajdljivi, odločni, podjetni, pri- den, delaven, stanojiten, vztrajen. Ustanovil je leta 1895. hranilnico in posojilnico, še isto leto tudi Konsumno društvo in ostal 20 let odbornik, največ- krat tudi načelnik obeh, pozneje pa do smrti svetovalec. Obema je vzgojil poslovodje in odbornike. V politiki in gospodarstvu je sprejel, vodil in zma- goslavno dovršil velike, težke in dolgoletne boje. V cerkvi, na gruntu, v zadrugah, v društvih, v poli- tiki, v šoli, med kmeti in med gospodo, ki ga ni

mogla streti, povsod je gospod Peter postavil svo- jejo moža. Njegova beseda ni bila le tehtna, ampak vedno odločna. Ne le v kaplaniji in župnišče, tudi v Dane, kjer je živel začasni upokojujenec, da, celo do letos na Dobrovo so hodili ljudje po svete in pomoč k njemu.

Noben stan med Slovenci ni poznal tako glo- boki in močni korenin v srcu ljudstva, kakor du- hovniški, nihče ni v tako tesni, intimni zvezi zra- ščen z ljudstvom, kakor dober slovenski duhovnik. Malokateri duhovnik pa je postal in ostal tako ljud- ski, kakor gospod Peter v starostni župniji ali lo- ški dolini. Pred 20 leti je odšel odot, pa je še da- nes spomin nanj enako živ, kakor takrat.

Ob njegovi smrti smo zajokali le zvonovi te čudovite župnije in njenih 22 podružnic, zašumeli so tudi nepregledni gozdovi, kjer je junaki veliki lo- vec g. Peter, zabučale gore, ki obkrožajo njegovo dolino, katero je obvladal kakor velik umetnik svoje orgle, najbolj pa so zajokala srca njegovih faranov, borcev, sodelavcev, učencev. Ti tudi hvaležno pro- sijo Boga, naj gospodu Petru povrne v večnosti, kar je storil zanje tulaj, svojim otrokom pa pripo- vedujejo; kdo je bil in kaj je storil za kmeta in re- veža loške doline gospod Peter, ki že živi v ljudski povesti. Naj ne pozabijo novi rodovi: gospod Pe- ter je bil katoliško-slovenski duhovnik! Naj pom- injo: gospod Peter je dosegel veliko, ker je delal za ljudstvo z božjo pomočjo in na zadrugi po- lagi! Gospoda Petra ni več med nami v dolini, nje- gove zadruge pa so še! In njegove besede, njegov zgled in njegovi nasledniki! V njih živi, dela in dalje svetuje, pomaga, vodi in koristi gospod Peter.

Ce bi postavila starostna župnija komu spo- menik, bi ga morala gospodu Petru Hauptmanu! Nanj bi napisala neizbrisno:

Tu se je boril, zmagoval, vladal in dobrot delil gospod Peter 1893—1914.

Bog mu bodi plačnik!

Velik uspeh Pina Mlakarja v Curihu

»Neue Zürcher Zeitung« poroča: »Bil je ne- dvomno smel poskus, že ob začetku sezone (8. ok- tobra) predstaviti v posebni prireditvi razširjeni, z novimi solisti pomnoženi baletni zbor mestnega gledališča. Novi baletni mojster Pina Mlakar pa je svojo nalogo: ustvariti samostojno plesno sku- pino iz koreografskih moči, ki so leta in leta v svojem bistvu same podpirale s plesom opero in opereto — od vsega začetka zastavil s tolikšno častilnostjo in neomajno smotnostjo, da je bil ta prvi večer več kot pa samo obljuba. Značaj za- nimive prireditve je bil v pogumnem tveganju in v veselju do eksperimentiranja, pri čemer so bile tehnično-umetniške možnosti pravilno ocenjene. Osnove sporeda so nam posredovale spoznanje nemških plesnih ustvariteljev, ki so odločno zastarele, a jih je bilo treba pokazati tudi pri nas, ker spa- dajo k zgodovini razvoja moderne plesne umetnosti. V obeh — »Robes Pierre & Co.« od Yvonne Georgi in Harald Kreutzberga, ter »Soirée« od Claire Eckstein — se razodeva namen, da bi se surrealizem združil z igro gibanja. Uspeha pa ni mogoče tol- mačiti toliko iz čistega plesa, kakor iz kabareti- stično-pantomimskih prikazovanj. To so stavlji gibanj, ki delujejo z grotesko in igri udov in ne- kakšno karikaturno prenapetostjo v kostumih. Doim je grozko kriminalni baletni sketch »Robes Pierre & Co.« nit povezanega dejanja, v »Soirée« plesnega razvoja sploh ni. Tu se sestanejo karik- rane modne lilike iz osemdesetih let, se hihitajo, švigajo sem ter tja in se posami ali v duetih pro- ducirajo. Igra je ledeno mrzla, zamrznjena, pri čemer se ob dovtipih in šalichah tenko nasmehne — in si prav od srca hvaležen, kadar pride prilož- nost večji ritmični val, ki prinese pravo plesno razgibanost v intelektualno konstrukcijo te hladil- ne more. Podobno kakor v mrtvem sketchu, kjer

ogreje čute razbrzdani groteskni ples policista okrog samomorilno zamrznjene stizzi — dvojice. — Da so nam pokazali te vzorce nekakšne snobi- stične perriflaže, je bilo zelo počeno in hvale vred- no. In umetniška razgibanost, a katero so nam jih dali, zasluži visoko pohvalo. Poleg glavnih sil, Pina in Pije Mlakar, so pokazale svoje vstopne vredne sposobnosti dame Kübler, Zivanović, Hüni in Hadorn ter gospodje Panajer, Ristić in Styrer; za inscenacijo in figurine je našel Roman Clemens izvrstne rešitve.

Med sketchema je dvojica baletnih mojstrov dala od neke prejšnje matinee že znane tri umetne plesne močnega, izrazitega učinka, nato pa je vedla plesna svita po Dvofakovih glasbi na polje srčno toplih, pristnih plesnih tvorb. Slovanaki kmetje in meščani so se solistično, po dvojce in v skupinah menjavali. Pet številki nam je dal ta pro- stor oddeležujoči ples, v katerem je sodeloval ves balet. Material, ki ga ima Mlakar na razpolago, je izvrsten — naposled imamo vendarle plesavce, ki ne učinkujejo kakor dame v hlačah — in kar je marljivo baletni mojster tehnično dosegel v nekaj tednih s svojo skupino, pomeni že danes veliko zvišanje nivoja napram prejšnjim časom. — Spreml- javo in vložke na dveh klavirjih eta oskrbovala Lis Heilmann in Ingolf Markus, pri čemer je bila močnejša iniciativnost in boljše živčevje v mo- derno glasbo Wilkensa, Strawnskega in Schul- hofa odločno na Markusovi strani.

Gotovo bo pri drugem baletnem večeru mest- nega gledališča številni prijateljeve plesne umetno- sti večje, zakaj zdaj vemo, da je naša skupina, ki se je komaj začela razvijati, pod Mlakarjevim vo- dstvom sposobna polnovrednih uspehov tudi v sa- mostojnih koreografskih nalogah.

Sport

Narodni lahkoatletski mitting SK Ilirije, ki bi se moral vršiti v nedeljo 14. septembra, je zaradi tragične smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra preložen na nedeljo 21. oktobra. Igrišče in priretek tekmo- vanja bomo sporočili pravočasno. Na preložitve se opozarjajo vsi klubi in atleti.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes ob 17 re- den trening za vse hazenačice in atletinje. Udeležba za vse obvezna. Prihodnji trening je v nedeljo do- polodne ob 10.15. Obakrat na starem igrišču. Za ne- deljo določena tekma odpade zaradi splošnega na- rodnega žalovanja za blagopokojnim Veličanstvom kraljem Aleksandrom I.

SK Mladica. Nocoj ob 20 v veliki dvorani Sa- lezijanskega mladinskega doma žalna komemora- cija za pokojnim kraljem Aleksandrom I.

Popravek. V poročilu o običnem zboru jugoslov-anske plavalne zveze 7. oktobra v Zagrebu se je vrnila neljuba pomba v odstavku o novih takсах za državno plavalno prvenstvo 1935. Pravilno se ima glasniti: za so- narsko, oziroma juniorsko prvenstvo plača prireditelj JPZ po Din 5000, za prvenstvo skokov pa Din 3000. V poročilu je tudi izostalo, da se vrši v prireditvi ma- ritorskega kluba SSK Maratona poleg juniorskega pr- venstva v plavanju še prvenstvo v skokih za leto 1935.

Smučarski klub Ljubljana VI. redni občni zbor bo v ponedeljek, 29. oktobra v restavraciji Zvezde (prihliče, desno) ob 20 z običajnim dnevnim redom. V primeru neakceptnosti bo občni zbor pol ure pozneje istotam s istim dnevnim redom in bo sklopljen ob vsa- kem številu navzočih članov. Samostojni predlogi za občni zbor se morajo sedem dni prej javiti upravniemu odboru, sicer se obravnavajo le, ako to sklene občni zbor.

Tri države se potegujejo za prireditve prihodnjega evropskega lahkoatletskega prvenstva. Za prihodnje evropsko lahkoatletsko prvenstvo se potegujejo tri dr- žave, in sicer Grčija, Francija in Nizozemska. Italijans-ka lahkoatletska zveza bo izdala krasno ilustrirano knjigo o prvem evropskem lahkoatletskem samponatu, ki se je pred kratkim vršil v Turinu. Knjiga bo v itali- janski, nemški in francoski jeziki. V angleški je ita- lijanski izdelek izdal, zato, ker se Anglija ni udeležila prvenstva v Turinu.

Novi svetovni rekord z motornim čolnom. Anglež Scott Paine je postavil v Lidu pri Benetkah s svojim motornim čolnom »Miss Britain III« na progi 1 milje nov svetovni rekord. Vozi je s povprečno hitrostjo 177,185 km na uro ter s tem prekosil dosednji rekord Henry Segrevarja za 30 km.

Svetovna lista najboljših tenis igralcev. Anglež Wallis Myers je izdal novo svetovno listo najboljših moških teniških igralcev-amaterjev. Lista je sledeča: 1. Perry (Anglija), 2. Crawford (Avstralija), 3. von Cramm (Nemčija), 4. Austin (Anglija), 5. Allison (Ame- rika), 6. Wood (Amerika), 7. Menzel (Češkoslovaška), 8. Shleida (Amerika), 9. De Stefani (Italija), 10. Bous- sua (Francija).

Nov nemški rekord v metanju kladiva. Nemški pravak Becker je postavil ob priliki lahkoatletskega mitinga v Saarbrückenu nov nemški rekord v metanju kladiva z znakom 48,37 m. Zanimivo je, da 60 milijon- ski nemški narod ne premore boljšega metalca kladiva, ko je to vendar domena severnih narodov. Sloven- el, ki nas je samo dober milijon, pa imamo Ilirijana Stapišnika, ki meče skoraj 50 m daleč!

Letošnji japonski plavalni prvaki. V Jinguu stu- diou v Tokiu se je vršilo pred 30.000 gledalci japo-nsko plavalno prvenstvo, ki je prineslo nekatere sijajne rezultate. Priponitni je pa treba, da junaki s olimpi- jade v Los Angelesu ne zasledajo več prvih mest. Nove zvezde vstajajo iz velikega rezervarja japonskih pla-vačev. Nlo se še ne more reči, kdo od njih bo zmagoval na prihodnji olimpijadi v Berlinu: morda vstanejo zo- pet nove imena. Na prvenstvu so sodelovali tudi Ame- rikanci Wagle, Medica in Highland, ki se nahajajo na turneji po Japonski, ter so si osvojili nekaj prvih mest. Uspehi so sledeči: 100 m prosto: Yusa (japan- ska) 59 sek., Highland (Amerika) 59., Sakazami (J) 59.8; 200 m prosto: Yusa 2:17.4, Taguti (J) 2:18.6; 400 m prosto: Medica (A) 4:47.8, Makino (J) 4:49; 1500 m pro- sto: Nagami (J) 19:16.6, Makino 19:28.6, Medica 19:32. Vmesni časi Nagami na 800 m v 10:04.2 in 1000 m 12:41.6 boljše od obstoječih svetovnih rekordov; 100 m prsno: Koike (J) 1:15, Hamuro (J) 1:16; 200 m prsno: Koike 2:45, Hamuro 2:45.4; 100 m hrbtno: Wagle (A) 1:08.8, Yosida (J) 1:11.6; 200 m hrbtno: Wagle 2:38.5, Yosida 2:37.2; 400 m hrbtno: Wagle (A) 5:15.4, Yosida 5:15.4; 1500 m hrbtno: Nagami (J) 19:16.6, Makino 19:28.6, Medica 19:32. — Dame: 100 m prosto: Sioni 1:16.4; 200 m: Kojima 2:51; 400 m prosto: Hurufa 6:26.6; 100 m hrbtno: Ogiso 1:30; 200 m prsno: Maebata 3:50.8; 400 m hrbtno: Sugiyama Jo- gakuin 5:22.4.

Naznanila

Ljubljana
1. Nočno službo imajo lekarne: mr. Stanič, Ma- rijn trg 3; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec, ded., Rimska cesta 11.

Poizvedovanja
Kos blaga je bil najden. Dobi se v Hrenovi 17. Manjša vrsta denarja je bila najdena na Sv. Pe- tra cestl. Naslov v upravi »Slovenec«.

Kamnik

Občinska seja. Odkar imamo v Kamniku klub občinskih odbornikov večine, so naše občinske seje zelo zanimive. Odborniki, ki so podpisali izjave, na podlagi katerih so lahko takoj razrešeni dolž- nosti občinskega odbornika, kakor hitro na seji kritizirajo kak predlog uprave, zdaj ne vedo, kako naj se na sejah zadržijo. Ker že pri klubovski seji obravnavajo vsako točko dnevnega reda in napra- vijo končnoveljavne sklepe, smatrajo nekateri popo- lnomo odveč, da bi prihajali na seje. Zato jih je bilo na predzadnji seji navzočih samo polovica. Zanimivo iz te seje pa je bilo predvsem dejstvo, da v poldrugo uro trajajoči seji nihče izmed od- bornikov večine ni izpregovoril niti besede (razen neke pripombe). Govorili so samo poročevalce uprave in pa oba odbornika manjšine, ki sta pre- dloge uprave podpirala ali pa grajala, kakor jim je pač velevala dolžnost, ki jo imata kot zastopnika meščanov v občinskem odboru. Zadnja seja pa se je vršila brez predhodne klubove seje, zato so se tudi občinski odborniki živahno spuščali v deba- to, ker jih topot ni vezala dolžnost, da se vzdržijo vsake kritike. Na seji pa se niso obravnavala po- sebno važna vprašanja, sprejet je bil samo statut o sistemiziranju mest pri občini.

Ob 25-letnici župne cerkve v Dolu pri Hrastniku

Kdor pride s postaje Hrastnik po cesti, ki pelje med strmimi hribi in priprostim kmetijskimi in delavskimi domovi, brez posebne lepote in miškovnosti, ta ne pričakuje v Dolu ničesar. Kaj bi moglo biti posebnega v tej gorski vasi? Toda cerkev ga iznenadi. Na tesnem prostoru se dviga z vitkim zvonikom, ki je sredi strehe kakor ovenčan. Bolj resna ko vesela, je čisto primerna za svoj vzvišeni poklic: Tolažiti trpine, dramiti duhovno zaspale.

Skozi lep portal na kamenitih stebrih stopimo v notranjost, zaznamovano v podobi križa. Veliki oltar je s križem na vrhu 9 m visok in srečno obdaja vso cerkev, posebno je meniti tabernakelj, ki se veličastno dviga nad oltarno mizo. Lepa sta tudi oba stranska oltarja: Brezmadežne Device in pa sv. Barbare. Zanimiv je križev pot, dalje prižnica s pomenljivimi napismi, okusna je tudi druga cerkevna opravila. Stavbniški deli so iz marmorja in lepo razčlenjeni. Cerkev meri v dolžino 33,5 m, v širino 10 m; višina presbiterija znaša 14 m, ladje pa 14,7 m.

Dolanci so spadali do leta 1755 pod laško župnijo, ker je bil kraj takrat redko naseljen. Šele v 19. stol., ko so začeli kopati premog in sta v župniji nastali steklarna in kemična tovarna za kromovo barvo, se je prebivalstvo zelo pomnožilo. Nekdanja podružnica sv. Jakoba je postala kot farna cerkev premajhna, zato so pričeli misliti na novo stavbo. Župnik A. Fischer (1889—1900) se je z vnuom lotil pripravljanih del, vendar pa se je šele njegovemu nasledniku g. A. Veterniku (1900 do 1914) posrečilo izvesti načrt. Prišel je najprej nabiralno akcijo s prostovoljnimi prispevki, kjerkoli se mu je ponudila prilika. Na plačilne dneve je šel v rudnik med delavce, ki so dajali po 20, 50 vinarjev, po eno ali dve kroni. Tako je nabral prvokrat 800 K, drugič 600 K. Ko se je cerkev že zidala, so odposlali rudarji k župniku posebno deputacijo, ki ga je prosila, naj da postaviti oltar njihove zaščitnice sv. Barbare, plačali bi ga sami. V ta namen so res nabrali čez 6000 K, s čimer je bil plačan oltar, svečniki in še druga opravila.

Na isti način je pobiral g. župnik v kemični tovarni, v steklarni pa je začel na lastno roko pobirati med tovariši g. Obermaier. Za zidavo cerkve se je mnogo trudil takratni kaplan in sedanjí župnik v Trbovljah g. Gašperič. Kot veliko dobrot-nico nove cerkve je omeniti baronico Emno de Seppi, rojeno baronico Gosleth, solastnico kemične tovarne. Dve veliki podobji, kojih ena kaže svetega Franciška Asiškega, druga sv. Jurija, sta izvršeni iz mozaika in krasita stranski kapeli. Sploh pa so za novo stavbo vsi farani z navdušenjem prispevali, eni z denarjem, drugi s prostovoljnim delom. Ljudje so lomili zastojne kamene, pripravljali pesek in vozili na stavbišče. Lesa ni bilo treba kupiti niti en kos, bodisi za stavbo, bodisi za opravilo.

Načrte za cerkev je izdelal graški arhitekt Hans Pascher. Da se je dobilo dovolj prostora, zato so podrli staro župnišče in kaplanijo, vendar bi to ne zadostovalo, ako bi se delalo po prvotnem načrtu, ker bi se moral dokupiti še kos sosedovega vrta. Le-ta je bil pa predrag, zato so načrte predrugačili in porinili cerkev dalje na zapad. Tako se je moglo dobiti stavbno dovoljenje šele na pozno jeseni leta 1907, s stavbo pa se je pričelo leta 1908. Temeljni kamen je položil 28. junija knezov. knezoški dr. M. Napotnik; posvečenje se je izvršilo naslednje leto 28. sept. v navzočnosti številne duhovščine in neštete ljudstva. Pozorljivost je vzbujal zlasti apostolski misijonar grof Sanfermo iz Rima, ki je prinesel kot dar sv. očeta Pija X. lep novogotški kelih iz srebra. — Za časa zidanja se je vršila služba božja v kapeli svetega Janeza, drugo opravilo pri podružnicah.

Skozi 25 let je bila nova cerkevna stavba težka skrb dolskih župnikov, toda s poštrevolnostjo svojih faranov so postavili veličastno hišo božjo, ki je v ponos vse župnije in bo še poznim rodom pričala o globoki vernosti njihovih prednikov.

Zakaj še vedno krpate perilo z roko?

Desetkrat hitreje gre na šivalnem stroju z uporabo edinstvene priprave

PATENT
STOPF
TWIST

Alja Rahmanova:

51

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

2. maja 1923.

Danes mi je tožila moja bivša učiteljica zemljepisa Ana Nikolajevna, da ji ni več obstati v šoli, ker stavijo tako strašne zahteve na učitelje.

»Med poukom,« je pripovedovala, »sede otroci ritenski na klopih, kriče in kade in preklinjajo ko vozniki. Opominjati jih ni dovoljeno, tudi nalog jim ne smemo dajati. Samo pri političnih predmetih je disciplina, ker te poučujejo tovariši. Ti smejo imeti vojaško disciplino, dočim za nas velja zloglasni decembarski odlok, ki pravi: 'V šoli kazni niso dovoljene!' Učenci pa imajo pravico sklepati, če smo jim všeč. Prepričana sem, da bom kmalu 'zletela', in kaj to pomeni zame, ki imam tri otroke, si lahko mislite!»

4. maja 1923.

Danes je bila Natašina poroka. Izredno žalostna poroka. Nataša je še v cerkvi jokala in tudi Igor je bil zelo potrjen; ni mogel preboleti, kakor je sam izjavil, da ni mogel dobiti za Natašo belih rož! Preden smo stopili v cerkev, je rekel Nataši:

»Prebela si danes; tako lepe poteze imaš danes in nos je pretenak. Tudi tvoja obleka mi ni všeč, preveč je preprosta, premalo čipki. Vse drugače sem si to predstavljal... Ne, ne, vse je drugače!»

Nataša je uprla vanj svoje velike oči in blede obličje, rekla pa ni ničesar.

5. maja 1923.

Danes sem šla v Karel Marksovo ulico, da bi videla, kaj delata novorojenčka. Ko sem vetopila, je ležal Igor na postelji s čevlji na belih odeji, z

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; šentovnanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonsko 3 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

1000 Din nagrade

eventuelno tudi več, dam dotičnemu, ki mi preskrbi stalno službo služe, in kasanta, portirja ali kaj drugega, kjerkoli bilo. — Cenjene dopise prosim upravi »Slov.« Maribor, pod značko »Nagrada« št. 11786. (a)

Službo dobe

Sprejemno slovensko in nemško

strojepisko

zmožno knjigovodstva, in vajenca

za galvanizacijo in brusilnico. Pismene ponudbe z navedbo osebnih podatkov in zahtev ter podatkov staršev upravi »Slovenca« pod »Nastop« št. 11824. (b)

Čevljar, pomočnika

takoj sprejem. Prednost imajo oni, ki znajo mešana dela in štetati. Ivan Ban, čevljar, Sromlje pri Brežicah. (b)

Denar

Telefon 38-10

Posredujem

denar na

hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-II.

Pouk

Večerni

trgovski tečaj

knjigovodstva, korespondenca, stenografija itd. — Začetek 15. oktobra ob 7 zvečer. Vpis vsak dan. Najboljša dopolnilna priložnost za ljudi v praksi. Trgovski učni zavod v Ljubljani Kongresni trg št. 2-II. (u)

Kupimo

Zdrava bukova drva

več vagonov — kupim; najnižja cena, plačam takoj! Velepič, trgovina s kurivom, Ljubljana VII, Jernejeva 25. (k)

Stanovanja

Stanovanje

soba in kuhinja, se odda s 1. novembrom. Lampe-tova ulica 13 (Trnovo), 6

ZAHVALA

V težkih trenutkih ob prerani smrti naše nenadomestljive in ljubljene sestrice in hčere

ŠKETA ZOFIJE

smo dobili toliko izrazov iskrenega sočutja, da ni mogoče se vsem in vsakemu posebej zahvaliti. Pred vsem iskrena hvala č. duhovnim sobratom, zlasti g. dekanu Horvatu Frideriku, Atelški Ivanu, p. Hazemalu, Seguli Francu in drugim, ki so pokojnico spremljali k zadnjemu počitku. Posebna zahvala g. zdravniku dr. Hrovatu, dr. Martinu in dr. Pihlarju, ki so ji skušali vrniti zdravje. Iskrena hvala šolskemu upravitelju pri Sv. Marjeti za spremstvo z otroki, požarni brambi ter vsem pevcem za ganljive in pretresljive žalostinke. Prisrčna zahvala obiteljskim Mikl in Pauer. Končno se zahvaljujemo darovalcem prekrasnih vencev in cvetja in vsem, ki so pokojnico spremljali na njeni zadnji poti. Bog povrni vsem vse in usliši prošnje, da bi bila njena duša večno srečna v Njem. Šv. Marijeta-Braslovče, dne 12. oktobra 1934.

Žalujoči Ivan in Jožef, brata, ter vsa rodbina Šketa.

obrazom obrnjenim v zid.

»Alja,« mi je padla Nataša v naročje, »ali ima Ira pravico, da leži obut na postelji? Kdo bo opral odejo? Jaz seveda, kdo neki?»

»Odejo opere perical:« se je oglašil Ira zaglego. Kadar Nataša govori z Igorjem, ga zadnje čase imenuje Ira; to deklško ime se mu prav dobro prilaga.

»A jaz sem mu rekla, da ne najameva perice, ker nimava denarja... In sploh, on je strašno len, ničesar noče delati. Prosim, da ga, naj naslika Lenina in Troškega. Samo Kalinina je naslikal, pa je bolj podoben staremu mačku ko voditelju.«

»Umetnosti vendar ne morem tako poniževati: se je začelo od stene.

»A leži bi hotel? Če si se oženil, moraš delati!»

Začuden sem iskala nežne, šibke, pasivne Nataše, kakor sem je bila vajena; nak, ni je bilo več. Pred menoj je stala mlada žena, polna energije in odločnosti. Izpustila me je in stopila k postelji, ki je na njej še vedno ležal Igor.

»Tako mi vetani in slikaj Lenina! Tu imaš razglednico za predlogo! Jaz ga bom prodajala!«

»Tako? Ti boš hodila okrog krošnjari? Tega prej nisi delala!«

»Hočeš reči, da si me vzel zaradi mojega 'ponosa', ko prej zaradi 'budobnosti'? Nehaj sedaj s temi bedastostmi! Denarja nama je treba. Vata-ni in slikaj Lenina! Vetani! — No, ali ne bo nič?»

Počasi se je dvignil Igor, stopil k etoluju in začel slikati.

»Glej jo, glej!« je mrmral, »šibko dekle sem vzel in zdaj bi mi že skoraj primazalo eno!»

»Prav ima Nataša!« sem odgovorila. Igor je brez dvoma zelo nadarjen. V eni uri je bil Lenin naslikan, da si ga ni mogoče lepšega

misliti. Odšla sem z Natašo, da bi ga prodali. Imeli sta srebo; kar v prvem uradu, ki sta ga obiskali, v hranilnici, so se zelo zanimali za sliko.

»Ste to sami naslikali?« je vprašal načelnik Natašo.

»Da, sama,« je odgovorila, zakaj Igor ji je strogo naročil, da ne sme nikdo zvedeti, da on umetnost tako onečašča.

Za 40 rubljev sva spečali portret, in ko sva se vrnili, se je Nataša radostno oklenila svojega Igorja in vzkliznila:

»Igor, glej, 40 rubljev! 25 jih bova plačala za stanovanje, za ostale pa kupim drve!»

»O, kakšna banalnost!« je rekel Igor. »Daj denar sem!»

»Nak, ne dobiš ga; ti bi samo neumnosti po-denjal z njim!«

»Jaz sem podoba naslikal, torej je denar moj! Sem z njim!«

Igor je iztrgal denar Nataši iz roke, pograbil čepico in že ga ni bilo več.

Nataša se je vrgla na posteljo in začela mlo jokati. Nisem znala drugega, ko da sem jo tolažila in čakala, da se Igor vrne.

Čez pol ure je prišel. Bil je natovorjen z raznovrstnimi steklenicami in zavitki. Razpostavil je na mizo slaščice, konserve, vino in še več drugih dragocenosti. Potem je dal Nataši tri rublje in rekel:

»Tu imaš za stanovanje in drva! In sedaj, nujta, sedita k mizi, bomo enkrat jedli, kakor se spodobi!«

Nataša se je dolgo branila; nazadnje je rekla: »Dobro, jedla bom, ampak le, če mi obljudiš, da boš jutri epet naslikal Lenina!«

»Obljuditi ne morem. Če se mi ljubi, slikam, če ne, ne!«

Majhno posestvo

ali nekaj farmov njive v Hočah ali bližini, kupim proti gotovini. Cenjene dopise s točno navedbo veličine ter cene prosim poslati upravi »Slovenca« v Mariboru pod značko »Gotovina« 11811. (p)

Prodamo

Če avto svoj stari prodajaš ali motorja bi znebil se rad, brk kupcev ti mnogo prižene Slovenec najmanjši inšertat

Usnjeni suknjiči

pumparce — najboljši nakup. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Železne postelje

vseh vrst, železne nočne omarice, mreže za postelje v lesenih in železnih okvirjih dobavlja in popravlja naiceneje Strgulac Pavel, Gosposvetska c 13 (Kolizej). Ljubljana. (l)

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi Dolenjska cesta Telefon šte. 2951

Nudim

po zelo ugodnih cenah: Stara in nova rdeča in bela vina ter specialitete letnik 1908, 1917 in 1921; brezalkoholni hrusev sok in pravi vinski kis iz zelo starega namiznega vina. Ekonom Malus, Bizelsko. (l)

Krožna žaga

za žaganje drv, na električni pogon, v dobrem stanju, z vsemi približniki takoj naprodaj. Natančnejše informacije pri: Fr. Aparnik, Kamnik. (l)

Čas je zlato

pa tudi dobra reklama v SLOVENCU

1,000.000 LEPIH BABIC

Po'zkušite novo KREMO TOKALON hranilo za kožo, pa boste tudi Vi na videz m'adi

Mi bi lahko zahtevali Din 1.000.— za tubo tega prečesetljivega odkritja in truma dr. Stejskala, profesorja dunajskega vseučilišča, in milijoni žena bi radi plačali to vso. Namesto tega pa se prodaja po starih cenah: Din 12.— in Din 20.— po tubi.

Če bi hoteli videti žene, ki so dosegle čudovite rezultate z uporabo nove kreme Tokalon, bi morale hoditi te žene okrog 5.000 ur mimo Vas. Ena, dve... ena, dve... one bi hodile, dočim bi Vi stali, trudni in onemogli, ter jih motrili okrog 5.000 ur, torej 500 dni no 10 ur.

Uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo (rožnate barve), zvečer pred spanjem. Ta krema hrani in pomlajuje kožo, ko Vi spite, po zaslugi Biocela, pridobljenega od mladih živali. Krema hitro odstrani vse nedostatke polti. Uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo bele barve (ne mastno) zjutraj. Ona hrani Vašo kožo vse dan ter učinkuje tako, da se puder pripoji ter ostane neviden. V treh dneh bo Vam kožo napravila belo, da se boste čudili.

STAREJSIM OSEBAM GRENIJO REVMATICNE BOLEČINE STAROST

Vsem, ki trpijo na revmatizmu, bolečinah v kosteh, zbadanju, išiasu, zobobolu, glavobolu, se Vam priporoča masaža. Za masažo je »Alga«. Masaža z »Algo« Vas krepi in osvežuje.

»Alga« se dobi povsod. 1 steklenica 14 Din. Reg. S. Br. 18117-32.

PODOBA SVETA

na 20.000 straneh z nad 18.000 slikami!

Edini veliki katoliški nemški leksikon je

DER GROSSE HERDER

ki bo obsegal 12 knjig in en zemljepisni atlas s statistiko vseh držav na svetu.

Dosedaj je izšlo 8 zvezkov in en zemljepisni atlas.

Natančnejše se polzve pri vsaki knjigarni ali pa pri: Herder, Freiburg im Breisgau

9. maja 1923.

Danes sem srečala Varjo Filipovo na ulici. Imela je temnomodro bluzo z rdečo ovratnico; spremljala jo je kopica fantov in deklet kar po sredi ceste; na ves glas so rjoveli »internacionalo«. Ko me je zagledala, je pritekla k meni in me začela nagovarjati:

»Oh, Aleksandra Lvovna, ravno prav prihajate, morate mi pomoči! Moja mati, vem, da vas ima zelo v časih, jaz ji pa kar ne morem več ustreči. Govorite z njo, naj me že vendar pusti na miru s svojimi buržujskimi predsodki. Nepristano se pritožuje, nepristano joče! Če se to ne bo kmalu končalo, pojdem povsem od hiše, častna beseda! Poleti gremo itak v našo komuno. Tam bodo samo komсомolci in komсомolke, ekupaj bomo delali in ekupaj stanovali. Tega pa mati nikakor noče dovoliti, pravi, da je to škandal prve vrste!«

»Ali bodo tudi odrasli z vami?« sem vprašala.

»Na to res ni misliti, da bi tako mlade gospice in tako mladi fantje sami ekupaj stanovali!«

»Prvič nismo gospice in fantje, ampak komсомolci, kar je velika razlika, in drugič, čemu ne bi sami ekupaj stanovali!«

»No, Varja, ko že tako modro govoriš, bom tudi jaz govorila čisto odkritosrčno. Stvar se bo končala tako, da vas gotovo nekaj dobi otroka.«

»No, in kaj zato? Če hočem nekaj otroka, ga dobim. To je povsem moja zasebna zadeva. Ali morda celo mislite, da se bom najprej poročila. Če bom hotela dobiti otroka?«

Nisem se hotela dalje razgovarjati s predrzno smrklo o tej zadevi in sem vprašala:

»Sedaj prihajate ravno iz šole?«

»Da, iz šole. Imeli smo zborovanje, na katerem smo staro učiteljico, Ano Nikolajevno, vrgli na cesto. Ta dogodek hočemo sedaj proslaviti.«